Ջ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1777 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904 — 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904

ԶՕ ՓԱՐԱ

ՏԵՂԻ ՈՒՆԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տ Ի Գ Ր Ա Ն Զ Ա Ր Ո Վ Ե Լ Ե Կ Ե Ա Ն

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՓԱՂՊ. ԱԼԻ ՃԱՆՏԷՄԻ, 20

Կ. ՓՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԶՕ ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهاتاق غزته‌سی صاحب امتیازی د. جیوه‌لك

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ՕՐԱԹԵՐԹԸ ԴԷՊ ՀԱՅԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՒԱՒՈՑՆԵՐԸ ԱՐՓԱԼՈՑԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՐ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ պղ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՓՈՍՏԱՅԻ ՃԱՆԱՓԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ պղ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ՓՈՍՏԱՅԻ ՃԱՆԱՓԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՆՍԹԱՆԹՈՒՆԻՈՒ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10 ԻՆ 20 ԻՆ ԵՒ 30 ԻՆ

ՄԱՆՈՒԱԿՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 պ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանուածոյ պայմաններ

ՕՐԱՑՈՑՑ ԳԱՐՈՒՆԱՅՆ

1904

ՀԻՆ ՅՈՒԼԻՈՍ – ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 6 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

Սրբոցն Գենարիոսի եպ. եւ Մերկերոսի վկայարանին, Յակոբայ եւ Իրաւամաայ վկայից։ Ցն՛. Նիկոդայոսի Հայրապետին. պատգամին Նաւասարդաց։

ՅՈՒԼԻՈՍ – ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19

ՅԻՍՉԿԱԿԱՆ – ՇԷՎՎԱԼ 12

Կէսօր. – 7. 28 Եւր. 7.31

Տան անուան Նիքողա Բ. կայսեր Ռուսիոյ։

ԱՑԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՔԱՂՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒԼԻՍԻՆԸ ՈՂՋԱՄԻՏՆԻ ՄԷՋ ԲԷ ՄԱՀՈՒԼՆԷ ԵՏՔԸ

Ասոգիւղի, երեքմիի ամիրաներու այդ անուշ թաղին մէջ, երկու գեղեցիկ չէնքեր կը բարձրանան իրարու մօտիկ, հակապատկեր մը ներկայացնելով այն հինցած ու խարխլած փայտաչէն տուներուն, որոնք մեծամասնութիւնը կը կազմեն նոյն թաղին բնակարաններուն։

Այդ չէնքերէն առաջինն է Գալիճան Որբանոցը, որուն հիմնարկութեան եւ նորահաւոյց չէնքին բացման արարողութիւնը հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ նախորդ շաբթուն, անոր անձնուէր հիմնադրին յիշատակը արժանապէս օրհնուելով ու փառաբանուելով, եւ շնորհակալութեամբ յիշատակուելով ու գնահատուելով արդիւնաբեր աշխատութիւնը Գաարիարբարանի երկու դիւանապետներուն եւ տիկնոջ խնամակալութեան, որոնք նոր կազմակերպութիւն եւ կանոնաւորութիւն տուին նոյն օրբանոցին։

Երկրորդ չէնքը դեռ աւարտած չէ կատարելապէս, բայց չհնութիւնը մեծ փութով առաջ կը տարուի. եւ արդէն իսկ առաստաղը աւնուած, իր ներկայ կիսաւարտ վիճակին մէջ իսկ հոյակապ երեւոյթ մը կ'ընծայէ, բաղդատմամբ մանաւանդ այն խարխլած տանը, որ կը գտնուէր այդ նորակառոյց քարուկիր չէնքին տեղ, եւ որ Ս. Ներսէսեան վարժարան անունը կը կրէր։

Զգիտցող չկայ թէ այդ չէնքը իր ծախքով կառուցանել տալու վրայ էր Թորոս էֆ. Բարաղամեան, որուն մահը գուժեցինք եւ որուն յուզարկաւորութիւնը արժանաւոր չքով եւ երախտագիտական պատշաճ ցոյցերով կատարուեցաւ անցեալ ուրբաթ օրը։ Հանգուցեալին անունը հանրածանօթ եղած չէր մինչեւ իր կեանքին վերջին օրերը, այսինքն մինչեւ այն ժամանակ երբ աղետալի ներշնչումը ունեցաւ հիմէն վերաշնորհգիլու այն վարժարանը որու մէջ առած էր իր նախակրթութիւնը։

Երախտագիտութեան հարկ մըն էր ուրեմն, զոր կը մատուցանէր հանգուցեալը եւ իր մօտ երկու հազար ոսկիի նուիրատուութիւնը, — որու չնորհիւ ապահովուած է ներկայիս վարժապետի չինութիւնը – մասնաւոր կերպարանք մը տանայ անոր համար մանաւանդ, որ թէեւ կեանքին հունակ օրերուն մէջ, բայց վերջապէս իր ողջութեանն էր որ կ'ընէր հանգուցեալը, այս միակ նուիրատուութեամբ իսկ բարեգործութեան անմոռանալի անուն մը թողլով մեր համայնքին մէջ, որ հակառակ ամէնէն աննշան նուիրատուութիւն մը ընողի իսկ մինչեւ երկինքները բարձրացնելու ասթիճան փառաբանելուն — եւ թերեւս նոյն իսկ այդ պատճառով — իրական բարեգործներ այնքան քիչ կը համբէ իր մէջ։

Մարդուս իր ողջութեան իսկ բարեգործելու ակզբունքը այնքան առողջ, գործնական եւ օգտակար վարդապետութիւն մըն է, որ ամէն ուրիթ յարմար է այդ սկզբունքին վրայ չնչտելու։ Ամէնէն ուղիղ տրամաբանութիւնն եւ բանականութիւնը տարիքայ պարտք կը դընեն բոլոր անոնց վրայ որոնք բարոյական ուժ, նիւթական հարստութիւն, իմացական կարողութիւն, վերջապէս սրտի մաքի ու գրամի գանձեր ունին, զորս կրնան օգտակարապէս կիրարկել հանրային օգուտին համար։ Այո՛, ամէնիկայ պարտք մըն է, բայց արհամարհ, անտեղիտալի, որուն դիժումը ամէնէն մեծ դատապարտութիւնը կը կազմէ ինքնին։

Այդ առողջ վարդապետութիւնը քարոզող մը եղաւ եւ իր գործերովը առոր մեծագոյն օրինակը հանդիսացաւ Ամերիկայի մեծահարուստ միլիոնատէրը, Ինտրիւս Քառնէկի, որ միլիոններով տարներ յատկացուց հանրային մատենադարաններու հաստատութեան, համալսարաններու հիմնարկութեան եւ ուրիշ հազար ու մէկ այն կարգի բարեգործութիւններու, որոնք իրապէս կը նպաստեն ժողովուրդներու բարեկեցութեան։ Այդ բարեգործութիւններու ամէնէն գնահատելի մէկ կողմն ալ այն է որ գիտակցօրէն կ'ըլլային ատոնք եւ կարեւոր օժանդակութիւն մը ընծայով հանդերձ հանրային գործերու, մեծ բաժին մըն կը հանէին նպաստաւորեալներու նախաձեռնութեան, ասով գրգիռ մը ըլլալով այդ նպաստաւորեալներուն գործունեայ կեանքով մը ապրելու, իրենք ալ իրենց կարգին հանրութեան օգտակար ծառայութիւններ մատուցանելու։

Այս էջերուն մէջ մէկէ աւելի անգամներ զարգուած են արդէն Քառնէկիի այդ առողջ վարդապետութիւնները, որոնց ծաւալումը — ամէն համեմատու-

(Շար. 2 սիւն.)

ԲՈՒՐԳԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՄԵՀԱԼԼԷ - ԲՕՀԷՆ
ՋԻՖԹԷ ՈՒՄ ՄԻԹՕԿԱՄՐ

Առտուան ժամը 7 ու կէսին, Մէհալլէ Բօհէն չդնկատած նաւելով եւ հետեւակ Քօրալէ, կէմէզէ եւ Ամանթա կապարանները անցնելով՝ ժամը 8.30ին կ'հասնինք Զիֆթէյի կայարանը, կարելով 31 քիլ. ճամբայ մը։ կայարանէն կ'ելլանք ուրեմն, եւ պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Այս վերջին բառերը զոր Ռամօն ապտակի մը պէս նետեց կինոջը երեսին, այն աստիճան անակնկալ թշնամանք մըն էին, որ խեղճ կինը ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Այս վերջին բառերը զոր Ռամօն ապտակի մը պէս նետեց կինոջը երեսին, այն աստիճան անակնկալ թշնամանք մըն էին, որ խեղճ կինը ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Այս վերջին բառերը զոր Ռամօն ապտակի մը պէս նետեց կինոջը երեսին, այն աստիճան անակնկալ թշնամանք մըն էին, որ խեղճ կինը ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Այս վերջին բառերը զոր Ռամօն ապտակի մը պէս նետեց կինոջը երեսին, այն աստիճան անակնկալ թշնամանք մըն էին, որ խեղճ կինը ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Սիրահար մը ունէր...եւ Ռամօնն էր այս կասկածը ունեցողը։

Պահ մը ապշահար մնաց. յետոյ ամուսնոյն ուսերն ի վար կախուելով, աչքերը աչքերուն յառած, իր անուշ ու վճիտ ձայնովը պատասխանեց։

—Ռամօ՛ն կ'երդնում, կ'լսմանա՛ս, մեր սիրոյն վրայ, մեր զաւկին գլուխն վրայ կ'երդնում որ կը սխալիս։ Ես ճիշդ այն հաւատարիմ եւ անձնուէր կինը մնացած եմ զոր դուն սիրած ես եւ որ կը պաշտէ քեզ։ Ես երբեք դադրած չեմ քեզի արժանի, ինծի արժանի ըլլալէ։

—Բառեր, բառե՛ր միայն, որոնցմով կ'ուզէք հանոգել զիս, մինչ ես իրողութիւններ ունիմ ձեռքս, ձեզի ընդ՛ճելու համար, աչքերնիդ խոնհելու համար ձեր ոճիրը։

—Իմ ոճի՞րս, կարելի՞ բան է այդ, դո՛ւք եք, դո՞ւն ես Ռամօն, որ այդ խօսքը կ'ընես ինծի։

—Ասանցի՛ք ուրեմն, ըսէք ինծի թէ ո՛ւր գայիք տունէն դուրս ան-ցուած երկու օրուան եւ մէկ գիշերուան մէջ։

—Ռամօ՛ն, կը կրկնեմ թէ չեմ կրնար ըսել։

—Իրա՛... կեցէք ուրեմն որ ես ըսեմ. դուք ձեր սիրտարին քովը էիք, այսինքն այն մարդուն քով որ ձեզի զրած է այն տոմսակը զոր ի զուր կ'ուզէք փախցնել ձեռքէս։ Այլ ես պիտի առնեմ զայն։

Այս ըսելով Ռամօն կնոջը վրայ խոյացաւ և դաստակէն ուժգնին բռնելով պրկեց զայն ձեռքին մէջ։

Խեղճ կինը սոսկալի ճիչ մը արձակեց։

—Ռամօ՛ն, ոչ, չեմ կրնար ըսել Ռամօն։

Թշուառ կինը անյուսալի կորովով մը կը մաքառէր ամուսնոյն կատաղի սեղմումին դէմ։

—Ո՛հ Թեւս կը կոտրէ՛ք, Աստուա՛ծ իմ։

—Ի՛նչ ունիք, ի՛նչ կ'ըլլաք կոր, ըսաւ յանկարծ լուրջ ձայն մը։

Կոմսուհի տը Մօնլօռ սենեակին դռանը տակին վրայ կեցած էր, ձեռքը ճրագ մը բռնած և կսկծալի եւ ցաւագին յուզման մը մատնուած։

—Ո՛հ մայրս, ըսաւ Ռամօն, զայն տեսնելուն էլէնի դաստակը թողլով։ Աւելի լաւ, աղէկ է որ հոս գտնուիք. դուք գաստուր պիտի ըլլաք իմ եւ այս կնկան մէջտեղ։

—Այս կնկա՞ն, կրկնեց կոմսուհի տը Մօնլօռ՝ ապշահար եւ անձկոտ նայուածք մը նետելով մէկ մը գաւկին, մէկ մըն ալ իր հարսին վրայ։

Էլէն շրմնձիկին մարմարին կրթնած էր, սաստիկ դիտելով Ռամօնը որ ձեռքերը խաչաձեւ կուրծքին վրայ դրած, սոսկալի նայուածք մը կը ձգէր իր դաւակր ուժգնի կնոջը վրայ։

Պահ մը ահաւոր լռութիւն մը տիրեց։

Ռամօն յուսահատ ճիչ մը կ'ընէր իր հանդարտութիւնը գտնելու համար։

—Տիկին, ըսաւ վերջապէս էլէնի, կը հաճի՞ք մօրս առջեւ խոստովանիլ թէ ո՛ւր գացիք երբ Բէնօթի դեռ կը իրեն երթալու պատրուակով երկու ցորեկ եւ գիշեր մը բացակայ մնացիք տունէն։

Էլէն աչքերը պայուտակին մէջ յառած գլխովը ժխտական նշան մը ըրաւ։ Բայց իր չրթունքները անդարձ մնացին, բերանը չբացուեցաւ։

(Շարունակելի)

ԵՒԵՍԵԱՆ ՅՈՒՇԵՐ

ԵՒԵՍԻԱ, 20 Նոյ.

Կ. Պոլսոյ թերթերն ալ վերջերս զրած էին այս կողմերու երկու կարեւոր ցեղերու Միլլի ու Դարա-Քէչիլի աշխարհներու պետերուն՝ Իսպահիմ փաշայի ու Ելչիլ պէյի միջեւ գոյացած հաշտութիւնը՝ չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, եւ այս առթիւ Ն. Կայս. Վեհափառութեան կողմէ անոնց արժանացալը կայս. բարեւներու եւ Իմթիյազի ոսկի չքադրամին։ Այս կատարուած իրողութիւնը մեծապէս օգտակար եղաւ նաեւ գաւառիս քնակչաց, որոնք աչնան այս նպատակայարմար եղանակին՝ նախոր փիլ անգամ տեսնուած ոգեւորեալ առեւտրական չրջան մը կ'անցընեն գիւղական տարերու մէջև տիրող հանդարտութեան չնորհիւ, ու կ'օրհնեն Վեհ. Կայսեր բարձրագոյն բարեհաճ հոգածութիւնը։

Միլլիներու ցեղապետը՝ Մերլիվա Իպրահիմ փաշա, Նոյ. 7ին քաղաքս եկաւ։

Աւելորդ չըլլայ տեսնել թէ կայս. չնորհաց արժանացած նոյն ցեղապետը, Վահմ. Իպրահիմ փաշա՝ վաղեմի անուանի ու համբաւաւոր Թիմուր փաշայի Թոհնորդիներէն է, եւ բարձրաստիճան հրամանատար՝ Միլլի աշխրէքէն կազմուած Համիտիէ հեծելազնդոց։

Նորին Վահմութիւնը վերջին տարիներս, չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, մեծապէս չէնցուց Տիարպէքիրի սահմանին մէջ իր քնակավայրը եղող Վրան-Շէհիր բուսած հին քաղաքը, որ այժմ Եէնի-Շէհիր կը կոչուի։ Եղեսիացին եւ ուրիշ կողմերէ բաւական թուով Հայեր ալ գացած հաստատած են Եէնի Շէհիրի մէջ, ուր ունին աղօթատեղի ու հոգեւոր պաշտօնեայ մը՝ Տ. Յարութիւն Ք. Կալոտեան։ Վիճակիս կարմունչ գիւղի ազգայիններէն չատեր ալ փոխադրական ու առեւտրական գործերով եկեր Շէհիր երթեւեկելով, ամենուս յարգուած ցեղապետ փաշային կողմէ լաւագոյն պաշտպանութիւն կը վայելեն ու նիւթական յաջողութիւններ ունին։

*** Վերջերս «Սուրհանդակ»ի մէջ գրած էինք թէ տեղւոյս Նորակ Վահմ. կառավարիչը հաճած էր մեր եկեղեցական վազճներէն եղող Տէր-Մարկոսեանց այգին անուն կալուածին դէմ մասնաւորներու ի գործ դրած ձեռնածութեան փորձը արդիլել։ Այս անգամ նոր ոտնձգութեան փորձ մըն ալ ի գործ դրուած ըլլալով, գոհութեամբ կը յիշենք թէ Նորին Վահմութեան՝ կառավարիչ փաշայի կողմէ կրկնապէս խստիւ արգիլուեցաւ։

*** Անցեալ չաբթու Սգ. Կիրակնօրեայ Լասարին մէջ «Քրիստոնեայ Ճարտնիներու կեանքէն» խօսեցաւ տեղւոյս Գերմանական Դարմանատան բժշկին օգնականը՝ Զուիսերիացի Պ. եագօպ։ Ճարգելի բանախօսը կրցաւ հասկնալի ընել իր նիւթը թուրքերէն լեզուաւ, որուն վարժուել սկսած է քանի մը տարի առաջ յորմէհետէ քաղաքս ժամանած է պաշտօնով։ Շնորհակալութեամբ պէտք է յիշել թէ Լասարանի օգտակար գործին իրենց ազակցութիւնը նուիրելու վրայ են Գերմանական Դարմանատան բժիշկ Տոքթ. Եղիա եւ դեղագործ Գարեգին էֆ.ը եւն.։ Տարա-

(Շար. 2 սիւն.)

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՂԸ (44)

ՊԻԵՌ ՅԱԶԱՒՈՒՄԵԼ

Սրտի Փոթորիկները

ՎԻՊ

ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՑԵՒՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ե.

ԵԱՆԹԻ ՀԱՐՈՒԱԾ ՄԸ

Էլէն հազիւ ժամանակ ունեցած էր տենդոտ ակնարկ մը պատցելու այդ նամակին վրայ, երբ յանկարծ ձեռք մը բռնեց տակաւին պահարանը բռնող իր մէկ ձեռքը։

Ամուսինը, որուն ներս մտնելը չէր իմացած, իր առջին կանգած էր։

—Ի՞նչ նամակ է այդ, որ այնքան չահագրգռութեամբ կը կարդաք, եւ ինչո՞ւ այդքան ժժգունած էք, Էլէ՛ն, հարցուց Ռամօն ալաչեալ ձայնով մը։

Էլէն աչքերը ամուսնոյն դարձուց։

Թէ ինքը ժժգոյն էր, ամուսինը ա՛լ աւելի ժժգոյն էր ապահովաբար։

Կապարակ եւ խորունկ խռով մը փորուած էր այդերուն տակ, ուր վայրագ նախանձ ու փայլակ մը կը չողար։

Էլէն, որուն ամուսինը զօրեղապէս բռնած էր իր ձախ ձեռքը, բնազդական չարժումով մը նամակը ճմրթրկելով ալ ձեռքին մէջ կը սեղմէր։

—Այս նամակը կուտա՞ք ինծի, հարցուց Ռամօն։

Խեղճ կինը լոլոր քաղաքիւնը ժողվելով՝ խղդուկ ձայնով մը պատասխանեց.

—Չեմ կրնար։

—Չէ՞ք կրնար, պատասխանեց Ռամօն դառն ժպիտով մը, իրա՛ւ, դուք, անքննադատելի կին մը, ամուսիններու եւ մայրերու տիպարը, դուք, գուրգուրանքի, անկեղծութեան, պատուոյ մարմնացումը, դուք գաղտնի՛ք մը ունիք ձեր ամուսինէն։

—Այնպէս պէտք է, ըսաւ էլէն խուլ ձայնով մը։

—Այդ նամա՞կը, ի՛նչ գրուած է այդ նամակին մէջ. ըսաւ Ռամօն ակռաները կճրտացնելով։

—Չեմ գիտեր, դեռ նոր աչքէ կը նետէի վրան երբ ներս մտար, չկարդացի։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Այս վերջին բառերը զոր Ռամօն ապտակի մը պէս նետեց կինոջը երեսին, այն աստիճան անակնկալ թշնամանք մըն էին, որ խեղճ կինը ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Այս վերջին բառերը զոր Ռամօն ապտակի մը պէս նետեց կինոջը երեսին, այն աստիճան անակնկալ թշնամանք մըն էին, որ խեղճ կինը ոտքէն մինչեւ գլուխը սարսռաց։

—Լաւ ուրեմն, ես պիտի կարդամ։

—Ոհ, Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ էլէն որ մինչեւ այն առեն աղատել միայն կը նայէր իր սիրական ամուսնոյն քոյրը, եւ որուն միտքին մէջ յանկարծ ուրիշ անուղի գաղափար մը ծագեցաւ. բայց ի՛նչ կը կարծես որ...

—Ի՛նչ կը կարծեմ ... պատասխանեց Ռամօն, ցաւագին եւ կծու հեգնութեամբ մը։ կը կարծեմ թէ իր սիրելիէն հեռու ըլլալը մեծ սխալ մըն է, բայց երկարատեւ բացակայութենէ մը ետքը նորէն վերադառնալը աւելի մեծ սխալ մըն է։ կը կարծեմ թէ կիներուն սիրոը չատ լայն է եւ իրենց յիշողութիւնը չատ կարճ։ կը կարծեմ թէ այս առտուընէն ի վեր սուտ են ձեր խօսքերը, սո՛ւտ կը խօսին ձեր աչքերը, ձեր համբոյրները։ կը կարծեմ վերջապէս թէ դուք սիրական մը ունիք, եւ այդ նամակը անոր կողմէ գրուած է... ահա թէ ի՛նչ կը կարծեմ։

Սիրահար մը ունէր...եւ Ռամօնն էր այս կասկածը ունեցողը։

Պահ մը ապշահար մնաց. յետոյ ամուսնոյն ուսերն ի վար կախուելով, աչքերը աչքերուն յառած, իր անուշ ու վճիտ ձայնովը պատասխանեց։

—Ռամօ՛ն կ'երդնում, կ'լսմանա՛ս, մեր սիրոյն վրայ, մեր զաւկին գլուխն վրայ կ'երդնում որ կը սխալիս։ Ես ճիշդ այն հաւատարիմ եւ անձնուէր կինը մնացած եմ զոր դուն սիրած ես եւ որ կը պաշտէ քեզ։ Ես երբեք դադրած չեմ քեզի արժանի, ինծի արժանի ըլլալէ։

—Բառեր, բառե՛ր միայն, որոնցմով կ'ուզէք հանոգել զիս, մինչ ես իրողութիւններ ունիմ ձեռքս, ձեզի ընդ՛ճելու համար, աչքերնիդ խոնհելու համար ձեր ոճիրը։

—Իմ ոճի՞րս, կարելի՞ բան է այդ, դո՛ւք եք, դո՞ւն ես Ռամօն, որ այդ խօսքը կ'ընես ինծի։

—Ասանցի՛ք ուրեմն, ըսէք ինծի թէ ո՛ւր գայիք տունէն դուրս անցուած երկու օրուան եւ մէկ գիշերուան մէջ։

—Ռամօ՛ն, կը կրկնեմ թէ չեմ կրնար ըսել։

—Իրա՛... կեցէք ուրեմն որ ես ըսեմ. դուք ձեր սիրտարին քովը էիք, այսինքն այն մարդուն քով որ ձեզի զրած է այն տոմսակը զոր ի զուր կ'ուզէք փախցնել ձեռքէս։ Այլ ես պիտի առնեմ զայն։

Այս ըսելով Ռամօն կնոջը վրայ խոյացաւ և դաստակէն ուժգնին բռնելով պրկեց զայն ձեռքին մէջ։

Խեղճ կինը սոսկալի ճիչ մը արձակեց։

—Ռամօ՛ն, ոչ, չեմ կրնար ըսել Ռամօն։

Թշուառ կինը անյուսալի կորովով մը կը մաքառէր ամուսնոյն կատաղի սեղմումին դէմ։

—Ո՛հ Թեւս կը կոտրէ՛ք, Աստուա՛ծ իմ։

—Ի՛նչ ունիք, ի՛նչ կ'ըլլաք կոր, ըսաւ յանկարծ լուրջ ձայն մը։

Կոմսուհի տը Մօնլօռ սենեակին դռանը տակին վրայ կեցած էր, ձեռքը ճրագ մը բռնած և կսկծալի եւ ցաւագին յուզման մը մատնուած։

—Ո՛հ մայրս, ըսաւ Ռամօն, զայն տեսնելուն էլէնի դաստակը թողլով։ Աւելի լաւ, աղէկ է որ հոս գտնուիք. դուք գաստուր պիտի ըլլաք իմ եւ այս կնկան մէջտեղ։

—Այս կնկա՞ն, կրկնեց կոմսուհի տը Մօնլօռ՝ ապշահար եւ անձկոտ նայուածք մը նետելով մէկ մը գաւկին, մէկ մըն ալ իր հարսին վրայ։

Էլէն շրմնձիկին մարմարին կրթնած էր, սաստիկ դիտելով Ռամօնը որ ձեռքերը խաչաձեւ կուրծքին վրայ դրած, սոսկալի նայուածք մը կը ձգէր իր դաւակր ուժգնի կնոջը վրայ։

Պահ մը ահաւոր լռութիւն մը տիրեց։

Ռամօն յուսահատ ճիչ մը կ'ընէր իր հանդարտութիւնը գտնելու համար։

—Տիկին, ըսաւ վերջապէս էլէնի, կը հաճի՞ք մօրս առջեւ խոստովանիլ թէ ո՛ւր գացիք երբ Բէնօթի դեռ կը իրեն երթալու պատրուակով երկու ցորեկ եւ գիշեր մը բացակայ մնացիք տունէն։

Էլէն աչքերը պայուտակին մէջ յառած գլխովը ժխտական նշան մը ըրաւ։ Բայց իր չրթունքները անդարձ մնացին, բերանը չբացուեցաւ։

(Շարունակելի)

կոյս չունինք որ վ՚րջերս հոս ժամանող քաղաքային դեղագործ Գուլյումճեան Աւետիս էֆ.ն եւս որ կայս. Բժշկ. վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն է, նոյնպէս իր աշխատութեան մասնակցութիւնը պիտի բերէ նոյն հաստատութեան, ուր յաճախող հասարակութիւնը ուրիշ չահեկան նիւթերու կարգին՝ նաեւ մե՛ծապէս կը կարօտի Հիպոկրատի հետեւողներու կողմէ լսելու առողջապահութեան վերաբերեալ օգտակար նիւթերու վրայ։

∴ Իբաց առնալ Սեպտ.ը՝ Աշնան միւս ամիսներուն՝ Հոկտ.ի ու Նոյ.ի մէջ օգտակար անձրեւներ պակաս չեղան։ Աղքատիկ տունները արմտիքի առատութեան չնորհիւ խնդումով են այս տարի։ Անոնց համար «կուշտ-փոր» հաց ուտելու շրջան մըն է հիմայ։ Գ. Կ. Ո.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՕՐՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

(Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէն)

Երկու թշնամի բանակները Մուքտէնի մօտ իրենց հաստատած դիրքերուն մէջ ամրացած, մէկ մէկու չարժումները դիտելով կը զբաղին։ Թէ՛ Ռուսերը եւ թէ Ճաբոնցիները չեն համարձակիր ընել առաջին յարձակումը, որ թերեւս մեծապէս վտանգաւոր պիտի ըլլայ, եւ երկու ոսոխները իրենց ուժերը կը յատկացնեն պաշտպանողական դիրք մը բռնելու։ Ասոր պատճառը եթէ մէկ կողմէ սոսկալի ցուրտերն են, միւս կողմէ երկու թշնամի բանակներուն ուժի հաւասարութիւնն ալ զօրաւոր ազդակ մըն է անշարժ մնալու։

Երկու կողմի ահաւոր ուժերուն եւ ամրացեալ դիրքերուն վրայ ո՛վ որ ուղղակի ճակատէն յարձակում մը ընէ, բացարձակապէս ստոյգ է որ ջախջախիչ պարտութեան մը պիտի մատնուի, եւ սակայն պաշարողական չարժում մը ապահովելու նպատակաւ կողմնակի յարձակում յաջողապէս ի գործ դնելու համար ալ պէտք եղած ուժը կը պակսի երկու բանակներուն։ Իրաւ է որ վերջերս երկու բանակներն ալ մեծ թուով օգնական զօրք ստացան, բայց մանրամասն տեղեկութիւն չկայ նոր հասնող զօրքերու քանակութեան, եւ առանց մէկ մէկու հանդէպ ունեցած համեմատական ուժին մասին, թէ Ռուսերը եւ թէ Ճաբոնցիները ամէն օր օգնական զօրք կը ստանան. այսու հանդերձ գտնուած զօրքերու թիւը միւս կողմէ ամէն օր նուազում կը կրէ բանակներուն մէջ երեւան ելած հիւանդութիւններու եւ ամէն օր տեղի ունեցած մանր մունր ընդհարումներու միջոցին վիրաւորուողներու եւ սպաննուողներու հետեւանօք։

Կը հաշուուի թէ Զօր. Քուրոբաթքին հոկտ. 10էն ի վեր 60000 օգնական զօրք ստացած է. հետեւաբար կը կարծուի որ այժմ Մանչուրիոյ ռազմադաշտին վրայ կը գտնուին իբր 200—250000 Ռուս զօրքեր, որոնք կազմուած են տասը զօրաբանակներէ եւ մէկ քանի անկախ զօրաբաժիններէ։ Եւ սակայն, բայց ամէն օր տեղի ունեցած կորուստներէն կամ լաւ եւս պատերազմելու անկարող վիճակի մատնուողներէն, ուրիշ ուշագրաւ չատ կարեւոր պարագայ մըն ալ կայ։ Այդ պարագան ալ սա է որ մէկ կողմէ Մանչուրիոյ երկաթուղիի գիծը պահպանելու և միւս կողմէ հունհուզ աւազակներու թշնամութիւններէն ինքզինքնին պաշտպանելու համար հաստատուած հազարաւոր զինուորական կայաններու մէջ, հարկ կ'ըլլայ բազմաթիւ զօրքեր թողուլ, որոնց մեծ թիւը երբ նկատողութեան առնուի, կը հասկցուի թէ որչափ կ'իջնէ Զօր. Քուրոբաթքինի անմիջական տրամադրութեան տակ գտնուող և պատերազմելու պատրաստ վիճակ մը ունեցող զօրքերու թիւը։

Ճաբոնցիներուն Մանչուրիոյ մէջ ունեցած զինուորական ուժերու մասին առնուած տեղեկութիւններն աւելի տարտամ են։ Ասոնք այժմ Մանչուրիոյ մէջ ունենալու են 13 զօրաբաժինէ եւ 13 պահեստի կիսաբաժինէ, այսինքն համագումար 20000) հոգիէ բաղկացեալ բանակ մը։ Հետեւաբար կրնայ ըսուիլ թէ երկու բանակներուն միջեւ կատարեալ հաւասարակշռութիւն մը գոյացած է եւ այս ճշմարտութիւնը կը բացատրէ թէ ինչո՛ւ համար երկու կողմէն ալ կը յետաձգեն որ եւ է յարձակողական չարժում.

Ինչպէս քանիցս յայտարարած ենք, Ճաբոնները պէտք է մօտ ժամանակին գրաւեն Բորթ Արթիւրը որպէս զի երկու բանակներուն այս հաւասարակշռութիւնը խանգարուի ի նպաստ իրենց։ Երբ Բորթ Արթիւրը իյնայ եւ կարելի ըլլայ բերդաքաղաքը պաշարող բանակին աւելորդ մասը Մուքտէնի կողմը փոխադրել, այն ատեն կացութիւնը բոլորովին տարբեր հանգամանք մը պիտի առնէ։ Մեր այս գաղափարը հաստատելու կը ծառայէ սա իրողութիւնը որ Ճաբոնցիները յամառաբար կը չարունակեն ռմբակոծել բերդաքաղաքը, եւ մըտադիր են ի մօտոյ բուռն յարձակումներու սկսիլ վերստին։ Եւ Ճաբոնցիները պէտք է փութան, պէտք է ամէն զոհողութիւն յանձն առնեն Բորթ Արթիւրի անկումը ապահովելու համար, որովհետեւ Զօր. Քուրոբաթքին ամէն օր թարմ զօրքեր կը ստանայ, մինչ Ճաբոնի բանակին ստացած օգնական զօրքերու սպաները քիչ են եւ պարզ զինուորներն ալ պէտք եղածին պէս մարզուած չեն։

Թաճէն —Կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ պատերազմի թատերավայրին երկու կողմերուն վրայ։ Սոսկալի ցուրտ կը բացատրէ Մանչուրիոյ մէջ տիրող անդորրութիւնը։ Բեդերսպուրկէն կը ծանուցուի թէ Զօր. Քուրոբաթքին մտադիր չէ թշնամութիւնները վերսկսիլ յառաջիկայ փետրվարէն առաջ, երբ կ'աւարտէ իր երեք բանակներուն կազմակերպութիւնը։ Բորթ Արթիւրէն ոեւէ տեղեկութիւն չկայ։ Գալով ծովակալ Ռոժէսթվէնսքիի տորմիղին, դեկտ. 13ին Մօսամէտէս հասաւ, Արեւմտեան Ափրիկէի Բորթուկալի ծովեզերաց վրայ։ Ծովակալ Ռոժէսթվէնսքիի տորմիղը նոյ. 16ին ճամբայ ելած էր Տանժերէն, որ իբր 4500 քիլոմեդր հեռու է Մօսամէտէսէն։ Հետեւաբար Ռուս մարտանաւերը այդ 4500 քիլոմեդր հեռաւորութիւնը չորս չաբաթէն կտրած են, այսինքն իբր 160 քիլոմեդր ճամբայ կտրած են օրը։ Ռուսիոյ մէջ կը ծանուցուի թէ ծովակալ Ալէքսէյէվ մեծ ծովակալ պիտի անուանուի։ Մեծ-դուքս Ալէքսիս, որ այժմ կը վարէ այդ պաշտօնը, Կայսրութեան խորհրդոյ նախագահութեան կոչուած է, կ'ըսուի. պաշտօն մը որ կը վարէր Միխայիլ Մեծ-դուքսը, որ հիմա հիւանդութեանը պատճառաւ կը հեռանայ անկէ։»

∴ Բեդերսպուրկի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ պատերազմի լուրերը չատ գէշ են։ Զօր. Քուրոբաթքին հեռագրեր է որ՝ եթէ անդրսիպերիական երկաթուղիին կառախումբերը չաւելցուին մեծապէս, իրեն համար անկարելի պիտի ըլլայ պարենաւորել բանակը, որուն համար պատասխանատու չէ ինքը։ Եւ որովհետեւ զօրավարին պահանջումը անգործադրելի է, իր հետզհետէ աւելի բազմաթիւ թըշնամիները՝ որոնք աւելի իրազեկ դարձած են ծովակալ Ալէքսէյէվի ժամանումէն ի վեր, կ'ըսեն թէ Զօր. Քուրոբաթքին ասանկով պատասխանատուութիւնը իր վրայէն նետել կ'ուզէ։ Զօր. Քուրոբաթքինի հակառակորդները կը յարեն թէ զօրավարը եթէ երբեք չյաջողի, կ՚ուզէ իր ձախողութը պատերազմական նախարարութեան եւ կերպ. կառավարութեան վրայ ձգել։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ ՔԼԱՏՕԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հարիւրապետ Քլատօի ժամանակէ մը ի վեր ծովային պաշտօնատան դէմ ըրած յայտարարութիւնները, որոնց ուժ կուտայ նաեւ «Նովոյէ Վրէմիա» յայտարար նշանը կը համարուին մտքերու վիճակին՝ Ռուսիոյ մէջ։ Երրորդ տորմիղի մը կազմութեան մասին հարիւրապետը բուռն յօդուածներ հրատարակելէ ետքը, վերջերս ալ ծովային սպաներու զինուորագրութեան խնդիրը ձեռք կ'առնէ։ Այս զինուորագրութիւնը զուտ սւսատական դրութեան վրայ հիմնուած է, եւ միայն երկու տարրերէ կը կազմուի, այսինքն նաւային սպաներու զաւակներէն եւ ազնուականութեան պատկանող երիտասարդներէ։ Այս վերջինները մանաւորապէս նաւային ասպարէզին մէջ կը մտնեն, ուր ազատ են բացարձակապէս ոեւէ մրցակցութենէ, եւ որուն տկարացման պատճառ կ'ըլլան մանազիտական հմտութենէ զուրկ ըլլալնուն պատճառով։ Ասկէ զատ իրենց թիւը անբաւական է պակսողներուն տեղը լեցնելու։ Այս անբնական կացութեան հետեւանօք, այն երիտասարդները որոնք մասնաւոր հակամիտութեամբ մը ծովային ասպարէզին մէջ մտնել կը փափաքին, չեն կրնար մտնել հոն, ազնուական չըլլալնուն պատճառաւ, որով տորմիղը զուրկ կը մնայ թարմ ուժերէ եւ ձեռնհաս վարիչներէ։ Նաւապետ Քլատօ այս առթիւ կը յիշէ լիսէի ուսանողի մը մէկ նամակը. «Ուսման շրջանս աւարտեցի, կը գրէ նոյն դպրոցականը, եւ կ'ուզէի մտնել նաւային ճարտարարուեստի վարժարանը, բայց գիւղացիի զաւակ ըլլալովս՝ չեմ կրնար ներկայանալ քննութեան։ Նաւային սպայի մը կողմէ «Նովոյէ Վրէմիա»յի սիւնակներուն մէջ եղած այս հրատարակութիւնը մամուլոր ուշադրութեան առարկայ եղած է։

∴ Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն դեկտ. 14 թուով. – Նաւապետ Քլատօ «Ռուս» թերթին մէջ յօդուած մը հրատարակեց որուն մէջ կը պնդէ թէ պէտք է հնար եղածին չափ չուտով մարտանաւեր ճամբայ հանել դէպ ի Ծայր. Արեւելք։ Հարիւրապետը կը յարէ թէ երբ անցեալ օգոստոսին Վլատիվոսթոքէն մեկնեցաւ, ծովակալ Աքրիտլոֆ հրահանգ ստացած էր Զօր. Քուրոբաթքինէն՝ պահանջել երկրորդ նաւաբաժնին առաքումը։ Այն ատեն ծովակալ Աքրիտլոֆ պահանջեց որ դրկուին այն բոլոր մարտանաւերը, որոնք դեռ հիմա կը չինուին երրորդ տորմիղը կազմելու համար։ Հարիւրապետ Քլատօի կարծիքն այն է թէ այդ նաւերը հազիւ մինչեւ յառաջիկայ օգոստոս կամ սեպտեմբեր պատրաստ պիտի ըլլան ճամբայ ելլելու։

ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամական զեղծումները տարածուած են Ռուս բանակին մատակարարական ճիւղին մէջ. Զինուորներու կողմէ հասած նամակներ, որոնք հրատարակուած են գաւառական թերթերուն մէջ, հաստատեն ասիկա։

Զինուոր մը կը գրէ իր գնդապետին.—Անշուշտ գիտէք թէ Ռուսիոյ մէջ հազարաւոր ռուբլիներ կը ծախսուին բանակին համար, բայց չեմ կրնար հասկընալ թէ ի՛նչ կ'ըլլան այդ դրամները. որովհետեւ մենք զինուորներս մինչեւ հի՛մայ դեռ երկուական սփկառ ստացած ենք.»

«Նովոյէ Վրէմիա» նամակ մը կը հրատարակէ մարտիկցի մը հրամանատարէն, որ կը գրէ —«Ամբողջ կեանքս Բեդերսպուրկի կամ Օտեսայի պէս մեծ քաղաքներու մէջ անցուցած եմ, բայց հոս իմ գտնուած գաւառիս մէջ աւելի գէշ է։ Կը սոսկամ տեսնելով թէ ի՛նչպէս կարգ մը մարդիկ չարաչար կերպով կը գործածեն պետութեան եւ հանրութեան վստահութիւնը »

Աւելի յատկանշական դէպք մը հրապարակ հանուած է այս անգամ. - Լօձի մէջ ասուեի գործարանատէրի մը կ'առաջարկուի հինգ միլիոն կարտա ասուի հայթայթել, պայմանով որ 50,000ական անգլ. ոսկի վճարէ երկու զօրավարներու եւ 500) ոսկի՛ գնդապետի մը։ Գործարանատէրը մերժեց առաջարկը, չուզելով մեղսակից ըլլալ այս տեսակ խարդախութեան մը։ Ուրիշ նուազ խղճամիտ Տուն մը գոհացում տուաւ սակայն։

Նոյն իսկ հիմայ Մանչուրիոյ ռուս զինուորներէն չատերը կօշիկ չունին եւ ցուրտը խածեր է իրենց ոտքերը։ Բժիշկ մը ռազմադաշտէն կը գրէ թէ ժամատունը եւ թանչքը չարունակ կ'աւելնան, եւ բա՛ն մը չ'ըլլար անոնց առջեւը առնելու համար։ Սիպերիական երկաթուղիին վրայ վակոններով լեցուն ձըմերան զգեստներ անհետացած են եւ մէկը չի գիտեր թէ ի՛նչ եղած են։ Վերջէն միեւնոյն բաները դարձեալ կառավարութեան ծախուած են։ Ուրիշ օրինակ մը.—Նովկորոտի նահանգին մէջ ձիերը կառավարութեան կողմէ կը գնուին պատերազմին համար։ Սակայն խեղճ անասունները օրերով բաց օդին տակ կը մնան առանց ուտեստի, եւ չատ անգամ կը մեռնին, որովհետեւ սպաներէն չատերը անոնց կեր գնելու յատկացուած դրամը մսխելու զբաղած են։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն.—Եւրոպական Ռուսիայէն Ծայր. Արեւելք օգնական զօրք ղրկուելու ատեն յուզիչ տեսարաններ կը պարզուին պահեստի զօրքերու ընտանիքներուն կողմէ։ Ասոնց կիները, մայրերը, քոյրերը, չեն կրնար բաժնուիլ իրենց սիրելիներէն եւ լացերով, կոծերով, հեծեծանքներով կը կառչին անոնց, պաղատելով որ իրենց քով մնան։ Այդ կիները բուռն լեզու մը կը գործածեն զինուորները վակոն դնող պաշտօնեաներուն հանդէպ։ Այս խեղճ կիներ, իրենց զաւակներուն ձեռքէն բռնած, որոնք յաճախ կաթնակեր տղաքներ են, այնքան մոլեգին կերպով վտարանդուած են, որ չատ անգամ վակոններուն դուռներէն կը կախուին, եւ երկաթուղիի գիծին վրայ կը պառկին, որպէս զի կառախումբը չկրնայ ճամբայ ելլել։ Այն ատեն պէտք կ'ըլլայ որ երկաթուղիի պաշտօնեաները գրեթէ բռնի մէկզի առնեն զանոնք, որպէս զի կառախումբը կարենայ չարժիլ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 16 Դեկտ.— Մուքտէնի մէջ հետզհետէ զրոյց կը տարածուի թէ Զօր. Քուրոբաթքին բազմաթիւ զօրք կը ղրկէ, հիւսիսային Քորէա արշաւելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բորթ Արթիւրի ռմբակոծութիւնը վերսկսաւ արտակարգ ուժգնութեամբ։ Ճաբոնցիները իրենց կրակը կ'ուղղեն գլխաւորաբար Երլունկշան եւ Քիքվանշան բերդերուն դէմ։

ԲԱՐԻԶ. Ճաբոնական խորհրդարանը արտօնեց 700 միլիոն ենի պատերազմական փոխառութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ—Քորէայի հիւսիսային կողմէն առնուած լուրերու նայելով, ռուսերը դէպի հարաւ յառաջխաղացութիւն մը կը պատրաստեն։

Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Բորթ Արթիւրի անթել հեռագրի կայանը ճաբոնական ռումբերէն քանդուելէն ի վեր, Բորթ Արթիւրէն որ եւ է ուղղակի լուր հասած չէ Բեդերսպուրկ։

—Նօճիի բանակէտղէն կը հեռագրեն թէ ճաբոնական ռումբերը կը զարնեն Բորթ Արթիւրի ամէն մասերը։ Ճաբոնական նաւաբաժինը մօտերս Ճաբոնի պիտի դառնայ, նաւերն մաքրելու համար։ Ճաբոնցիները հետզհետէ կը յառաջանան Աղաւնիի ծովածոցէն՝ Թաեանկասանի, Իցէշանի եւ Անցէշանի ամրոցներուն դէմ։

ԹՕՔԻՕ —Ճաբոնական երկրորդ նաւաբաժնին հրամանատարը որ Բորթ Արթիւրի առջեւ կը գտնուի, պաշտօնապէս հետեւեալը կը տեղեկագրէ.—«Ճաբոնական թորփիլանաւերու երկու խումբեր յարձակեցան «Սեվաստոբոլ»ի եւ ռուս կառավարութեան պատկանող ուրիշ նաւի մը վրայ։ Թորփիլանաւերը յետոյ անվնաս վերադարձան, բացի մէկէն որ տակաւին երեւան ելած չէ։ Դեկտ. 14ին լուր առի թէ «Սեվաստոբոլ» երեք ոտք ջուրին մէջ մխուած է յառաջակողմէն։ Դեկտ 14էն 15ի գիշերը ճաբոնական թորփիլանաւերու վեց խումբեր յարձակեցան «Սեվաստոբոլ»ի, «Օրվաչնի»ի եւ ռուսական չոգենաւի մը վրայ։ Այդ յարձակումներու արդիւնքին նկատմամբ դեռ տեղեկութիւն չունիմ, բայց պահակներու կայանէն կը տեղեկագրուի թէ «Սեվաստոբոլ»ի յառաջակողմը աւելի եւս խրած է ջուրին մէջ։

ՉԻՖՈՒ. — Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ եօթը Ռուսեր, քաղաքային հագուստով, Բորթ Արթիւրէն Չիֆու ժամներ են առագաստանաւով մը և իսկոյն ռուսական հիւպատոսարանը գացեր են։ Կը կարծուի թէ ասոնք զօրականներ են որ լուրեր կը բերեն Բորթ Արթիւրէն։

ԲԻԴԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Երէկ Զարսքոէ Սէլոյի մէջ Նախարարաց Խորհուրդ մը գումարուեցաւ, որուն մասնակցեցան նախարարական Խորհուրդին բոլոր անդամները։ Ցարն ալ ներկայ էր։

— «Պիրժէվիա Վէտոմօսթի» կը ծանուցանէ թէ զրոյցի մը նայելով, Ճաբոնցիները Չինու չէզոքութիւնը բռնաբարելով գրաւեր են Սին-Մին-Թինկէն Շան-Հայ-Քուան տանող երկաթուղին։

- Աժանս Ռիւս ալ Մուքտէնէն հեռագիր մը ստացած է թէ Ճաբոնցիները Քրուբի 65 Թնդանօթ տուեր են չինական զինուորներուն՝ Մանչուրիոյ սահմանագլուխին վրայ։

— Զարը այսօր, իր ներկայութեանը ընդունեց Բաղնաքով ծովակալը որ ռուսական պատուիրակ կարգուած է՝ Հիւսիսային ծովէն միջադէպը կարգադրելու պաշտօն ունեցող միջազգային յանձնաժողովին։ Ծովակալ Բաղնաքով վաղը Բարիզ պիտի ուղեւորի, ուր յառաջիկայ երեքչաբթի կամ չորեքչաբթի պիտի գումարուի յանձնաժողովը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ. — Բեդերսպուրկէն «Բըթի Բարիզիէն»ի կը հեռագրեն թէ Մոսքուայի կուսակալ Սէրկէյ մեծ դուքսը, որ Միրսքի իշխանին ծրագիրներուն ամէնէն ջերմ հակառակորդ մըն էր, եւ կեցած է իր այդ հակառակութենէն, եւ իր կուսակալական պաշտօնը չարունակել որոշած է։ Միրսքի իշխանը այժմ ծրագիր մը պատրաստելու վրայ է, ժողով մը կազմելու համար Զէմսթվօներու ներկայացուցիչներէ։

∴ Խազանի Մայր-եկեղեցիէն Ս. Կուսին հրաշագործ պատկերը գողցող Չայքինէն զատ, որ 12 տարի թիապարտութեան դատապարտուած էր, իր մեղսակիցներն ալ դատապարտութիւններ կրած են։ Բօնօվ 10 տարի թիապարտութեան դատապարտուած է, եւ ուրիչ երեք հոգի ալ բանտարկութեան։ Չայքին գողցած պատկերին վրայի ադամանդները ծախած, իսկ պատկերը այրած էր։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՄԸ ՄԷՋ

Բէչթայէն հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդեն այն փոթորկալից արարքներուն վրայ որոնք վերջին չաբթուն պարզուեցան հունգարական խորհրդարանին մէջ —

Վէճին բուն չարժառիթն է այն պայքարը որ երկար ատենէ ի վեր կը մղուի Ազատական կուսակցութեան եւ Ընդդիմադիրներուն միջեւ։ Առաջին կուսակցութեան ներկայացուցիչն է արդի վարչապետը, կոմս Թիզա իսկ միւս խումբին առաջնորդներն են կոմս Աբոնեի եւ Պ. Ֆրանց Քոշութ, համբաւաւոր Քոշութին զաւակը։ Ընդդիմադիրները, որոնք 60 հոգի են, երկար ատենէ ի վեր կը ջլատեն Խորհրդարանին աշխատութիւնները, կանոնաւոր և յամառ խափանումներով, որոնց արձագանգ կ'ըլլանք յաճախ։ Կոմս Թիզա մինչեւ հիմայ եղածներէն զայրացած, համբերութիւնը կորսնցուց եւ ծանոյց թէ կարգ մը փոփոխութիւններ բրած է Խորհրդարանին կանոնագրութեան մէջ. Ընդդիմադիրներուն ճիգերը ի դերեւ հանելու համար։ Այս կանոնագրութեան իբրեւ հետեւանք, անցած չաբթու հունգարական խորհրդարանը թատր եղաւ այնպիսի արարքներու որոնք Հունգարիոյ պատմութեան մէջ իսկ չեն տեսնուած։

Երեքչաբթի առտու, 100ի չափ ընդդիմադիրներ փողոցներուն մէջէն անցնելով Խորհրդարան գացին, ուր զիրենք դիմաւորեցին կարգ մը պաշտօնեաներ։ Ասոնք իմացած են թէ միայն երեսփոխանները ներս պիտի ընդունուին։ Այս ազդարարութեան ականջ չխաթեցին սակայն ընդդիմադիրները, եւ պաշտօնեաներու պետին վրայ յարձակելով, սանդուխին ի վար նետեցին զայն։ Ցետոյ վայրագօրէն եւ արշաւող ձայնարկութիւններով չէնքէն ներս խուժեցին, ուր տեսան որ տասնըվեց հոգինոց պահակախումբ մը կեցած է Ատենապետին աթոռին քով։ Ընդդիմադիրներէն չատերը սկսան նախատել պահնորդները և յանկարծ Հայր Հօք, տէրտէր մը, որ երեսփոխան է, ապտակից եւ զաչեց պահակներէն մէկուն ականջը։ Ատենապետին բեմը տանող վանդակորմը խորտակուեցաւ եւ փայտի կտորները ասոր անոր նետուեցան։ Գրասեղաններու կափարիչներն ալ խորտակուեցան։

Վերջապէս պահնորդները քաշուեցան, միայն իրենք զիրենք պաշտպանելու հրաման ընդունելով։ Իրենցմէ մէկը որ ընկերներէն բաժնուած էր, պաշարուեցաւ կատղած երեսփոխաններուն կողմէ, զետին նետուեցաւ եւ կոխկրտուեցաւ։

Ցետոյ երեսփոխանները ատենապետին բեմին վրայ խոյացան, եւ նստարան, աթոռ, գիրք, զանգակ, մէկ խօսքով չարժելի ամէն բան առին վար նետեցին։ Ժամը 10ին՝ ատենապետը երեւցաւ նախարարներէն մէկ քանիին հետ, որոնք իրենց թեւերը ծալլած դիտեցին եղած աւերումները։ Ցանկարծ երեսփոխաններէն մէկը Թոչկինակ մը երերցուց, պոռալով.

—Հիմա կրնանք քուէ տալ։

Նախարարները քաշուեցան։ Կարգ մը ընդդիմադիրներ և հինգ պահնորդներ վիրաւորուեցան խառնակութեան միջոցին կոմս Թիզայի կուսակիցներէն երկու հոգի որոնք բան մը փնտռելու վրայ էին. Նախատինքներու տարափով ը ընդունուեցան հակառակորդներուն կողմէ. Այս վերջինները նոյն իսկ մանրուք դրամ նետեցին անոնց երեսին, պոռալով.

—Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կը փնտռէք կոր. ահաւասիկ դրամը, առէ՛ք. Մենք կըրնանք վճարել գինը։

∴ Վերջին հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ կոմս Թիզա դեռ չկրցաւ կազմել Երեսփ. Ժողովին դիւանը։ Ուրբաթ օրուան նիստն ալ փոթորկալից էր։ Վարչապետը ծանոյց թէ նոր ընտրութիւններ տեղի պիտի ունենան։ Կոմսը վերջին փորձ մըն ալ պիտի ընէ, եւ եթէ փոքրամասնութիւնը չարունակէ խափանումը, պիտի յետաձգէ կամ նոյնիսկ պիտի լուծէ Խորհրդարանը։ Կոմս Թիզա Վիեննա գնաց Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր հետ խորհրդակցելու համար։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.—Միրզա Րիզա Խանի Բեդերսպուրկ այցելութեան հետ միաժամանակ, կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ Դիւան մը պիտի բացուի Պարսկական Փոխադրութեանց համար։ Ասիկա անտարակոյս պատասխան մըն է Անգլիոյ կողմէ Պարսկաստան ղրկուած առեւտրական պատուիրակութիւններու. «Կովկաս» եւ «Մէրքիւր» չոգենաւային Ընկերութիւնները, Արեւելեան Առեւտրական Ընկերութիւնը եւ Ռուսիոյ Փոխադրական եւ Ապահովագրական Ընկերութիւնը միանալով խմբակ մը պիտի կազմեն, Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի միջեւ առեւտուրը ծաղկեցնելու եւ փոխադրութիւնները դիւրացնելու համար։

ՏԻԿԻՆ ՉԸՏՈՒԻՔԻ ղողանքները հետզհետէ կը պարզուին. Հաստատուեցաւ թէ այդ սխրանաւոր-կեղծարար կինը, արդէն ծանուցուածներէն զատ, 160000 անգլ. ոսկի փոխ առեր է Բիդսպուրկի միլիոնատէրէ մը, Պ. Ճէյմս Ֆրէնդէ։ Եւրոպայի մէջ ալ չատ մը պարտքեր ձգած է։ Մէկ միլիոն ոսկիի անարժէք արժեթուղթերէն զատ, Տիկինը չորս միլիոն ոսկիի ուրիշ կեղծ թուղթեր շրջաբերութեան հաներ է, Պ. Քարնէկիի ստորագրութեամբ։ Դրամ փոխ առած ատեն ինքզինքը Պ. Քարնէկիի ապօրէն աղջիկը կը ներկայացնէ եղեր։ —Վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ Տիկին Չէտուիք —կամ Լիտիա ար Վէրէ— Եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի հանուի իբրեւ խարդախ եւ խաբեբայ։

ԱՄԱՆՈՐԸ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԸ

Ամանորը եւ Ծնունդը, որ այնչափ հրճուանք կը պատճառեն «ունեցողներ»ին, ամէնէն կսկծալի տարեդարձն են «չունեցող»ին համար։ Այս պարագան Անգլ. Մամուլին ներչնչած է չնորհաւորելի գաղափար մը. զոր «Սուրհանդակ» յղացած եւ գործադրած է արդէն.— Կարօտ պզտիկները չզրկել ամանորի ուրախութիւններէն։ Հարուստին զաւակը կրնայ բազմաթիւ եւ բազմազան. Նոյն իսկ աւելորդ նուէրներ, կազանդչէքներ ստանալ, բայց ի՛նչ ընէ աղքատին տղան, երբ օրուան հացը հազիւ կը գտնէ։ Մնաց որ, խնդիրը միայն գթասիրական հանգամանք չունի. չքաւորին զաւակը չի մտածեր թէ օրուան հացէն զուրս, կայ բան մը որ զոր ինք չունի, չի կրնար ունենալ, մանաւանդ սա՛ օրերուն մէջ, բայց իր աւելի բաղդաւոր ընկերները ունին։

Այս մտածումներով, Պ. Բիրսըն, «Աթմանսարտ»ի նոր տէրը, կը հրաւիրէ իր բաղդաւոր և բարեկեցիկ ընթերցողները՝ որ Ծնունդի եւ Ամանորի (Եւրոպական) երկու չաբաթներու միջոցին իրենց տուները առնեն մէկ կամ երկու աղքատ տղաքներ, ոտքէն մինչեւ գըլուխը նոր զգեստներ հագցնեն անոնց, նուէրներով, խնջոյքներով զուարճացնեն զանոնք, վերջապէս ճշմարիտ վայելք մը պատճառեն անոնց, ինչպէս պիտի ընէին իրենց զաւակներուն։ Այս հրաւէրը մեծ ընդունելութիւն գտած է Լոնտոնի ժողովուրդին մէջ։

Ուրիչ օրաթերթ մը, «Տէյլի Մէյլ», հանգանակութեան մը ձեռնարկած է. որուն գումարով կազանդի նուէրներ պիտի գնուին եւ բաչխուին բոլոր չքաւոր տղաքներուն։ Թերթին Տնօրէնութիւնը 10) ոսկի նուիրած է։ Շատ մը գործարանատէրեր սրտագին աջակցութիւն խոստացած են։ Նուէրները մեծամասնաբար Ծնունդի յատուկ գուլպաներու ձեւով պիտի ըլլան, ուտելիքով եւ խաղալիքով լեցուած։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ԹԱԴԷՈՍ ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍԻ ՏՕՆԸ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ

Եէնի Գաբուի Ս. Թադէոս և Բարթուղիմէոս եկեղեցիին տօնախմբութեան առթիւ, Ս. Պատրիարքը իր Պատրիարքութենէն ի վեր չորրորդ անգամն ըլլալով երէկ Ս. Պատարագ մատոյց նոյն եկեղեցիին մէջ։ Ն. Սրբազնութիւնը չաբաթ իրիկուն տեղւոյն քարոզչին եւ թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Ֆրէնկեան Մարուքէ, Աղաբեան Նշան, Ցովհաննէսեան Սարգիս էֆ.ներու ընկերակցութեամբ եւ հանդիսական թափորով գնաց նոյն եկեղեցին, ուր վարժարանին բոլոր երկսեռ ուսանողները հաւաքուած էին, նախագահեց երեկոյեան ժամերգութեան եւ կատարեց Նկեսցէի արարողութիւնը. Գիչերը հիւրասիրուեցաւ Քէօմիւրճեան Ցարութիւն էֆ.ի բնակարանը։ Ս. Պատարագի պահուն յատուկ հրաւէրով եկած էին Գումգաբուի Դուրսի Դպրաց Դասը եւ ուրիչ դըպիրներ որոնք ծանրագին չապիկներ հագած՝ առաջնորդութեամբ Դպրապետ Զուլհաեան Գրիգոր էֆ.ի, ներդաշնակօրէն կը կատարէին երգեցողութիւնները։ Ս. Գրքէն վերջը Ս. Պատրիարքը քարոզ մը խօսեցաւ «Եւ զոր ետ Աստուած յեկեղեցւոջ այսեն նախ զառաքեալս» բնաբանին վրայ եւ օրուան յիչատակութիւնը առիթ բռնելով, առաքելոց քարոզութեանց վրայ ծանրացաւ։ Եկեղեցին ի Քրիստոս հիմնուած է եւ առաքեալք զայն ընդարձակած ու տարածած են։ Անդրադառնալով Հայ. Եկեղեցւոյ առաքելականութեանը վրայ Ն. Սրբազնութիւնը յիչատակեց Լուսաւորչի գործը եւ Հայոց ի Քրիստոնէութիւն դարձը. եւ աւելցուց թէ չատեր օտարասիրութեամբ եւ օտար եկեղեցեաց վկայութեան յարելով չուզեցին ճանչնալ Հայ. Եկեղեցւոյ առաքելականութիւնը եւ մեր Եկեղեցւոյն հիմնադիրը ճանչցան Գրիգոր Լուսաւորիչը. ասիկայ սխալ մըն է, զի մեր եկեղեցին հիմնուած է Թադէոս եւ Բարթուղիմէոս առաքելոց ձեռքով եւ առաջին անգամ քարոզուած քրիստոնէութիւնը՝ հայրենակ կեդրոններու մէջ եւ ասիկա ոչ միայն մեր հաստատուն աւանդութիւնները կը պատմեն, այլ եւ օտար պատմիչներ կը հաստատեն։ Արտազու վանքին մէջ գտնուած Թադէոսի եւ Աղբակայի մէջ գտ-

նուած Բարթուղիմէոսի գերեզմաններն ալ վկաներ են մեր եկեղեցւոյ առաքելականութեանը։ Ս. Պատրիարք պատմական տեսութիւն մը ըրաւ նոյն առաքելոց օրերէն մինչեւ Լուսաւորիչ իրարու յաջորդող Հայրապետներու և Սուրբերու չարունակութիւնը մասին եւ ոչ նուազ պարծանաց արժանի է, ըսաւ, Հայ. եկեղեցին, զի Բարթուղիմէոսէ առաքեալ՝ որ Քրիստոնէութիւնը տարածեց Հայոց մէջ Փիլիպպոսէ կաթոլիկ կողմը, առաջին դաւանողը եղաւ Քրիստոսի աստուածութեան յառաջ քանիմիւս առաքեալները։ Նահանջելի — Բարթուղիմէոսի հրեական անունը — այս պարագան յիշատակուած է Աւետարանին մէջ. այս առթիւ չէնցեց Ս. Պատրիարքը թէ մեր եկեղեցին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը կը ճանչնայ Բ. Լուսաւորիչ, այսպէս հաստատելով նաեւ թէ իր առաքելականութիւնը հիմնուած ու ուռճացած է Թադէոսէն եւ Բարթուղիմէոսէն։ Ս. Պատրիարքը ապա կատով յիշեց մեր ժողովրդեան անտարբերութիւնը հանդէպ մեր եկեղեցիին եւ ըսաւ որ միայն Թադէոսով եւ Բարթուղիմէոսով և Լուսաւորիչով պարծիլ չէ բաւական, այլ պէտք է անոնց ընթացքին հետեւիլ, սիրել Եկեղեցին, անոր պատուէրները պահել եւ ա՛որ ուղղութիւնը եւ ճշմարտութիւնը ճանչնալ, եւ յորդորեց որ առելի սերտ կապով ամրապնդուինք մեր եկեղեցիին եւ մեր հաւատքին հետ, որպէս զի կարենանք արդարացնել մեզ զմեզ թէ Քրիստոնեայ ենք եւ իրաւամբ պարծիլ թէ առաքելական ուղղափառ եւ Ս. Եկեղեցւոյ հարազատ զաւակներն ենք, եւ մաղթանքներով վերջացուց իր քարոզը։

Արարողութենէն վերջը, Ս. Պատրիարքը թրի թափօրով խորհրդարան կ'առաջնորդուէր, ջերմ մաղթանքներ ըրաւ արեւշատութեանը համար Վեհ. Սուլթանին, Որուն հովանիին ներքեւ Հայ ազգը կը պահէ իր եկեղեցին, լեզուն, աւանդութիւնը եւ գոյութիւնը։ Ս. Պատրիարքը խորհրդարանին մէջ քիչ մը հանգիստ առնելէ ետքը, դրամական նուէրներ ըրաւ եկեղեցւոյ պաշտօնէից եւ վարժարանին ու Աղքատախնամին։ Ապա հրաւիրուեցաւ Բէօմիւրճեան էֆ ի ծովէզերեայ բնակարանը ուր ճոխ սեղան մը սարքուած էր։ Ս. Պատրիարքը նախագահեց սեղանին, իր չուրջը ունենալով Թաղին քարոզիչ Տ. Վահան Վ. Ծակոբեան, Տ. Տաճատ Վ. Ոսկանեան, քահանաներ, Թազ. Խորհրդոյ անդամներ, Թաղին երեւելիները եւ ուրիշ հրաւիրեալներ։ Տ. Վահան Վ. բաժակ առաջարկեց Ս. Պատրիարքին կենաց. ապա բաժակներ առաջարկուեցան Թազ. Խորհրդոյ եւ Թաղին աչքատեսուներուն։ Բէօմիւրճեան էֆ. ի, վերջացուց իր խօսքերը։ Սեղանին վրայ զուարթ ու չահեկան խօսակցութիւններ տեղի ունեցան, ի մէջ այլոց Ս. Պատրիարքին քարոզներուն վրայ։ Ն. Սբբազնութիւնը յիշեց որ 25 տարիէ ի վեր 1700ի մօտ քարոզներ խօսած է Հայ. Եկեղեցւոյ բեմերուն վրայ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ չաբաթ օր, իր հետ ունենալով Գործակատար Ծէոճեան Ա. էֆ. էֆն՝ Կայս. Պալատ գնաց։

ՌՈՒՍԻՈՑ Նիքոլա Բ. Կայսեր անուան տօնին առթիւ, Գաղ. Փոխանորդ Սբբազանը ի դիմաց Ս. Պատրիարքին այսօր ռուսական դեսպանատունը կ'երթայ շնորհաւորութեան համար։

Տ. ԲՍՐԹՈՒղիմԷՈՍ արքեպ. իր անուան տօնախմբութեան առթիւ, եկեղեցականաց եւ աչխարհականաց շնորհաւորութիւնները ընդունելու չաբաթ օր, Ս. Պատրիարքին ալ շնորհաւորական այցաքարտ զրկած է Ն. Սբբազնութեան։

ԲԷՕԹԱՀԵԱՑԻՆ Ս. Միւռոն խընդրուած է Պատրիարքարանէն։

Տ. ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ՍՐԱԶԱՆԻ կոտակին համաձայն, Ս. Հայրապետը յանձնարարած էր Ազգ. Պատրիարքարանին՝ էջմիածին զրկել հանգուցեալին եկեղեցական զգեստները, Գանձակի Ս. Թարգմանչաց վանքին յանձնուելու համար։ Սակայն Գանձակէն դիտել կուտան թէ՝ սխալ է այդ սրժէքաւոր ըզգեստները, Ս. Թարգմանչաց վանքը զրկել, որովհետեւ որ եւ է ապահովութիւն չկայ թէ անոնց պիտի պահպանուին։ Վանքը կորմպուցած է իր նախկին բարեկարգ եւ քարգաւած վիճակը, այն օրէն ի վեր որ մեռաւ իր անձնուէր եւ նուիրեալ հոգեւոր հովիւը, Ներսէս Տ. Ներսէսեան, որ 35 տարի աշխատած է այդ հինաւուրց մենաստանը պայծառացնելու։ Վանքը այսօր այնչափ անկեալ վիճակի մէջ է որ, հապարակ մարդ մը, մնայուն վանահայր մը իսկ չունի, չէնքերը եւ գոյքերը պահպանելու համար։ Պահպանութիւնը յանձնուած է մերձակայ գիւղի մը քահանայի, բայց նոյն իսկ այդ քահանային ծուխն է որ ոչնչացուցեր է փիսխ հրամայելով ի նորայ բուսած զաւակներու անտառիները», ինչպէս կը նկարագրէ Սեդրակեան Տ. Արիստակէս Սրբազան՝ իր հովուական այցելութեան յիշատակարաններուն մէջ։ Մենաստանի զանազան չէնքերը պէտք եղած տեղ չնորոգուելով քայքայուելու վրայ են. իսկ գոյքերը խոնաւութենէն կը փճանան։ Վանքին ունեցած զանազան իրաւունքներուն մէջ յիշատակելի է Սիւնիի թանկագին եւ առաջնակարգ ձեռագործ քօղ մը, զոր Մելքիսեդեկ Սրբազան յատկապէս կարեկ տուած եւ նուիրած է նոյն վանքին հա որ ոսկեթել քանուածներու պղտեցի առաջնակարգ արուեստագէտ մը գործ է։ Վանքը բնականէն ալ լքուած վիճակ մը ունի, քանի որ կը գտնուի ամայի տեղ մը, դժուարամատչելի սարի մը վրայ։ Այս վերջին պարագան պատճառ եղած էր որ, վանքին հանդուցեալ խնամակալը Ս. Էջմիածին զրկէ Ս. Յակոբ եւ Մեսրոպ իւզանկար պատկերները, որոնք մեծ արժէք ունին հնութեան եւ դեղարուեստի տեսակէտով։ Ուստի կ'առաջարկուի նոյն զգեստները, ինչպէս նաեւ յիշուած քօղը պահել Տփղիսի վանքի ասաղ եկեղեցիին մէջ, պայմանաւ որ Տփղիսի Առաջնորդը կամ եպիսկոպոս մը, ամէն տարի Ս. Թարգմանչաց տօնին այդ քօղով եւ զգեստով պատարագ մատուցանէ Թարգմանչաց վանքին մէջ։

ՍԻՍԷՆ գրուած նամակ մը չատ սխսուր կը նկարագրէ տեղւոյն վարժարանին վիճակը, ուր տղաք կը դադրցնէ, ըստ որում պատուհանները զուրկ են ապակիէ, պատերը փլած եւ աստկաղանչ քամին ծակերէն ներս կը խուժէ։ Նամակագիրը այս պարագան կ'ելկնիոյ Ամեն. Տ. Տ Սահակ Ս. Կաթողիկոսին ուշադրութեանը յանձնելով, անհրչական դարման մը կը խնդրէ։

ԵԱԼԹԱՑԻՆ կը գրեն թէ՝ առեղծ մը ի վեր նոյն քաղաքը օդափոխութեան գացողներէն դրամ կ'առնուէր, եկեղեցիին չնորհութեան համար սակայն ասկէ վերջը նախապէս դրամն պիտի առնուի կառավարութենէն, եւ արուած գրամն ու նուիրողին անունը պիտի հրատարակուին տեղական թերթերուն մէջ։

Պ. ՀԱՅԿ ԿԻՒՏԷՆԵԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՆՈՒԱԳԱՇԱՆԴԷՈՒԹ

Օրեր առաջ, երբ թերթերը Սերոպայէն գարձած երիտասարդ ջութակահարի մը, Պ. Հայկ Կիւտէնեանի յաղողութիւնները կ'արձանագրէին, — յաղողութիւններ՝ որոնց բարիզեան երաժշտական քարթր ու դժուարահաճ չրջանակներու մէջ լակարժանացած էրնամակրելի արուեստագէտը — մտածեցինք.— Ահա՛ Տիրան Ալէքսանեան մըն ալ, ահա՛ հայ տաղանդ մըն ալ, որ կը բախէ Արուեստին ուժովը։ Ու կը սպասենք մեր մէջը ողջունելու եւ ծափահարելու զայն, որուն անունը լսած էինք միայն եւ պատկերը տեսած՝ Բեռայի վաճառատան ցուցափեղկերու մէջ։

Շաբաթ գիշերուան նուագահանդեսը՝ Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահին մէջ, փառաւորումը եղաւ կիւտէնեանի տաղանդին, որուն անդիմադրելի հմայքը եւ ուժգնութիւնը խանդավառեց բոլոր ունկնդիրները։ Իր բոլոր exécutionներուն մէջ, երիտասարդ ջութակահարը ի յայտ բերաւ արուեստ մը՝ լեզուն կորովով, գիտակցութեամբ, նրբութեամբ։ Իր դիւրին ըմբռնողութիւնը բոլոր նրբաքայլումներուն ևչտերուն, յանտեսել չէր տար արտայայտութեան անհամար մանրիկները, զորս զարմացուցիչ ճկունութեամբ մը ի վեր կը հանէր,— ցնցումներուն հետ կը զգացնէր նաեւ բոլոր յարակից սարսուռները, և այս ամէնը՝ առանց ճիգի, առանց ամենափոքր մտահոգութեան մը, ինչ որ կը նշանակէր թէ կիւտէնեան արդէն իսկ վարպետն էր, եւ բացարձակ տէրը՝ իր արուեստին։

Մեներգն դիւրաչարժութիւնը, եւ միեւնոյն արժանիքը տեւականօրէն ապացուցած յայտագրին բոլոր հատուածներուն մէջ, — սիրուն յայտագիր մը ինքնին՝ — պատրաստուած գնահատելի ընտրողութեամբ մը։

* * *

Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահը չաբաթ գիշեր «լիքն» էր երկու սեռէ փայլուն ու չշղոդուն հանդիսականներով, բազկացած գրեթէ ամբողջապէս Հայերէ, ամէնքն ալ հարուստ և ծանօթ ընտանիքներ, ծանօթ վաճառականներ, լրագրողներ, արուեստագէտներ, եւն, ինչ որ մինիարիզ պարագայ մըն էր անո՛ր համար որ մերիները կրցած են գնահատել պիանալ հայ արուեստագէտ մը։ Փոմը եւրոպական Ցին, հանդիսին բացումը կատարուեցաւ Համիտիէ քայլերգով, որ յոռնկայս ունկնդրուեցաւ և ծափահարուեցաւ։ Ապա ամենուն ծանօթերովը ողջունուելով՝ ժպտագին Բեմ եկաւ Պ. Հայկ կիւտէնեանը, ֆրաք հագած, եւ ջութակը թեւին։ Դեռ չատ երիտասարդ է նուագահանդէսին հերոսը, որուն ուղղուած էին բոլոր աչքերը, ամէնքն ալ յայտնի եւ անտուոր բանի անկալութեամբ։ Պէտք է ըսել թէ կիւտէնեան ակնկալութէն աւելին տուաւ։ Հէնտելի «սոնատով» սկսաւ, և առաջին փորձովը իսկ ճպոտին մեծ դերը ի հանգէս բերաւ։ Դիմարքի «Բրիս»ին մէջ, իր ճարտարութիւնը կատարելութեան հասցուց, եւ խաղերուն բազմակնճիռ բաւիղներէն դուրս ելաւ յաղթութեամբ մը՝ որ ապշեցուցիչ էր պարզապէս։ Նմանապէս Տվորաքի «Իւմորէսք»ին մէջ՝ որ իր կարգին երբեմն կը տոր մըն էր։

Երկրորդ մասը սկսաւ դարձեալ «սոնատով մը՝ այս անգամ Պէեթհովէնէն, անկէ՝ որ խորապէս մարդկային խտաչնչերով ներչնչուած երաժշտութիւն մը ստեղծեց, եւ իսկապէս մացուց երաժշտութեան մէջ։ Այս պատճառաւ Պէեթհովէնի «սոնատին» մէջ կը խտանար ցաւագին հոգի մը, մարդկային չունչ մը, և ուր կը թրթռար խոհական թաւթի մը, և այս ամէնքը, ամենքը կիւտէնեան կրցաւ հիանալի թարգմանել։ Իր չոխակատարի անսպասելի ու ապանձնայատուկ կարողութիւնները հաստատել անգամ մըն ալ վերապահած էր վերջին երկու հատուածներուն։ Վիլիավքիի «Թարանթէլ»ին եւ Սարազատի մէկ կտորին, որոնցմէ ետքը նուագահանդէսը կը փակուէր տենդայոյզ ու գոռ ծափահարութիւններու ժխորովը, եւ կիւտէնեան, ինչպէս միշտ, վերջին անգամ ալ կրկին բեմ եկաւ՝ իր երիտասարդութեան եւ տաղանդին թարմութեան բովանդակ բողբոջումին մէջ, այս անգամ յայտագրէն դուրս ըլլալով առանձին հատուած մը նուագելու համար։ Պ. կիւտէնեանի կ'ընկերացաը Պ. Սէլվեի դաշնակի վրայ։

Իակ ընդհանրապար, նուագահանդեսին հաճելի պէսպիսութիւն մը տուաւ Օր. Սիմոնիանց, որ վարդագոյն հագուած, վարդ մը կուշտին եւ զոյգ մը վարդեր՝ մազերուն, իր չնորհալի ձայնովը երգեց մէկ քանի կտորներ, որոնք ծափահարել տուին զինքը։ Նուագահանդէսը՝ սիրուն այնքան որքան նչանակելի իր իսկութեամբը, աւարտած կը ժամը 12ին։ Գ. ԲԱՐՍեՂեԱՆ

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

17 Դեկտ. 1904

		Երեկուան	Իրիկ.
Ֆրանս.	(3% France)	97.47	97.32
Բէյի	(Tab. Turcs)	353	354.
Գնուս.	(R. Nouv. Unif.)	87.70	87 55
Երկի.	(Lots Turcs)	126 75	126 75
Պանք	(Banque Ott.)	591.	591.
Ֆրանս	(Transv.)	109	108

ՆԱՄՈՒՇՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Հայրապետի գայմագամ Ա. մէտ Հէլմի պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Թղթատարական եւ հեռագրական խորհրդականութեան Ս. քարտուղարի ոգնական Նուրի պէյի։

— Սանդիլի աստիճան տրուեցաւ Գաղատաի երեւելիներէն Րէշիտ պէյի։

ՊՇՏՕՆ.— Տասանորդի եւ տրոց ընդհ. Վարչութեան անօրէն անուանուեցաւ օգնական Շիւքրի էֆ.։

Սալիհլուի (Այտըն) գայմագամ անուանուեցաւ Գալաթացրի գայմագամ Բաֆէթի պէյ, որուն յաջորդեց Սալիհլիի գայմագամ Պիւրհանէտտին պէյ։

ԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ա. կարգի Օսմանիկ պատուանշան տրուեցաւ Գոսվայի կուսակալի օգնական Տանիչ էֆ.ի։

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ կայս Թիկնապահ եւ հետեւակ զօրաց միրլիվա Բիզա փաչայի։

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Անատոլուի Օսմ. երկաթուղւոյ ընկերութեան պաշտօնեաներէն Դոնմայի գծին չինութեանց տնօրէն Պ. Մաքէնզիին, Բ. Մէճիտիէ՝ Ֆրանքֆորթի չինութեանց ընկերութեան տնօրէն Պ. Ռէպպէ Օֆֆոյի, Գ. Մէճիտիէ՝ Դոնմայի գծին չինութեանց Տնօրէնի օգնական Պ. Ռոմէօ Ֆրէտերիքի եւ Գարամանի ճիւղին ճարտարապետ Պ. Հապիճ Բոլէի։ Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Երզնկայի ճիւղին ճարտարապետ Գ. Վիլթոր Բրոլի, եւ Օսմանիայի գծին երթեւեկութեան տնօրէն Պ. Ռազմտաքի Սթանիսլաոսի։

Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Պետական Խորհրդոյ եկամական ճիւղին Ա. օգնական Իպրահիմ պէյին։ Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Հալէպի իտալական հիւպատոս Պ. Ատոլֆ Սօլօն։ Դ. Մէճիտիէ՝ մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատան թարգման Պ. Միչէլ Համանէի։

— Բ. կարգի Նէֆոֆաթ տրուեցաւ կայս. Պալատան թարգմաններէն Անճէլօ պէյի կնոջ տիկին Աստա Ափանէզեանի։

ՇՈՒԱԴՐԱՄ.— Լիագաթի ոսկի չքադրամ տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ եկամական ճիւղին անդամ Հաֆըզ Թէյզի էֆ.ին։

«ՇԹՈՒՆ» ԴՈՐՈՑ չոգհնաւին մէջ առթի օր ժամը 10ին թէյի սեղան մը տրուեցաւ, եւ ապա պարահանդէս մը տեղի ունեցաւ, որուն ներկայ գըտնուեցան Փերման դեսպանը, դեսպանուհին դեսպանատան պաշտօնատարներ, Օսմ. կառավարութեանմամ ծառայութեան մէջ գտնուող Փերմանացի սպաներ, եւն։

— Փերման ընդհ. հիւպատոսը առթի պիղեր Թագսիմի իր բնակարանին մէջ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Շթաութի հրամանատարին եւ սպաներուն։

—«Շթաութ» այսօր կը մեկնի դէպի Սալոնիկ։

ՆԱՄԱԿԱՆ նախաբար Նաղիթ փաչա կատարելապէս ապաքինած ըլլալով իր հիւանդութենէն, մէկ երկու օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի յաճախէ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՐԻՍ Շինութեանց պաշտօնատան մէջ հրամանագիր մը կարդացուեցաւ, որուն համաձայն պաշտօնատները ամէն օր առաւօտները ժամը 5 ու իրենց պաշտօնին գլուխը պիտի գտնուին կէսին եւ 10ուկէսին պիտի մեկնին։

ՇՈՎԱՑԻՆ Առեւտրական դատարանի նախագահ անուանուեցաւ, Պէրութի եւՄուրիոյ նահանգներուն դատական նախարդ քննիչ Հալիմ պէյ որ իր պաշտօնին ձեռնարկեց։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒԻՁ վարչութիւնը, որ միչտ հոգածութիւն ցոյց կուտայ իր պաշտօնէութեան նկատմամբ, որոշած է հանգստեան թոչակի անտուկ մը հատատել, որմէ պիտի օգտուին անոնք որ իրենց կեանքը նոյն վարչութեան մէջ անցուցած են։

ՕՒՆՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը չաբաթ օր գումարուելով իր օրակարգին վրայ գտնուող վարչական եւ դատական գործերով զբաղեցաւ։

ՍԻՍԼՈՒԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» խօսելով Սիսլոսի հնութիւններուն վրայ, կ'ըսէ թէ դատական արուեստի ամէնէն գեղեցիկ գիւտը տեղւոյն մէջ երեսուն հատուած մարմարաքարին ի բարձրաքանդակ մէկ դրուագն է որ դեռատի մանչ մը կը ներկայացնէ, երկու մօրուսաւոր մարդոց հետ մէկտեղ։

Կ'ըսուի թէ այս մարդիկը՝ Հռոմի կայսրերէն Մարք Օրէլն ու Վէրոան են, իսկ տղան՝ Մարք Օռէլի զաւակը։ Բարքին վրայ գտնուող արձանագրութեան մը մէջ կը կարծուի որ խօսուած ըլլայ երկու կայսրերուն օրով Բարթէա ըսուած տեղը տեղի ունեցող պատերազմին մասին եւ արդարեւ, անհաւանական չէ որ Սիսլոսի մէջ մղուած պատերազմին մէջ ձեռք բերուած յաղթութեան ի յիչատակ սասնի գործ մը նուիրուած ըլլայ յիչեալ երկու կայսրերուն։

ՕՄՆԻՓԻՈՒՄ.— Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան մասուցուած է խնդրագիր մը օմնիպիւսի երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար Գատըքէօյի ու չրջականերուն մէջ։ Ինդարկունները այս ձեռնարկին, որ այս պահուս կը քննուի Քաղաքապետական խորհրդոյ մէջ, յանձն կ'առնեն նաեւ օմնիպիւսներուն անցած փողոցները սալարկել։

ՊԼՕՒՈՒԹի Թաղապետական գործառնութեանց մէջ կարգ մը անկանոնութիւններ գործուած ըլլալով, յանձնաժողով մը պիտի քննէ հարցները եւ երեւան պիտի հանէ պատասխանատուները։ Նոյն յանձնաժողովը պիտի քննէ նաեւ հաչիւները այն ընկերութեանց, որոնք պարտաւոր են իրենց հատոյքներուն մէկ մասը Պէրութի Թաղապետութեան ձգելու։

«ԹԱՄՄԱՉ»ի Կ. Պոլսոյ Թղթակից Պ. Պրահամ եւ տիկինը, որոնք առենի մը ի վեր Էնկիւրիի կողմերը կը գտնուէին, մայրաքաղաքս վերադարձան։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ Երկաթուղւոյ Ընկերութիւնը ձեռնհաս պաշտօնատան մատուցած է երեք յատակագիծներ, որոնք կը վերաբերին Հայտար Փաչայի քարափին վրայ չինուելիք նոր կայարանին եւ պաշտօնատուներու յատուկ չէնքին։ Այս յատակագիծները քննուելով, անոնցմէ մէկուն որոշում պիտի տրուի։

—Անատոլուի Երկաթուղւոյ ընկերութիւնը թէեւ պէտքը զգացած է Հայտար Փաչայի եւ Բէշնիքի միչեւ կրկնակ գիծեր հաստատելու՝ կառավարութենէ երեք տարուան ցամաք Գ. Վիլթոր Բրոլի, եւ Օսմանիայի գծին երթեւեկութեան տնօրէն Պ. Ռազմտաքի Սթանիսլաոսի։

Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Պետական Խորհրդոյ եկամական ճիւղին Ա. օգնական Իպրահիմ պէյին։ Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Հալէպի իտալական հիւպատոս Պ. Ատոլֆ Սօլօն։ Դ. Մէճիտիէ՝ մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատան թարգման Պ. Միչէլ Համանէի։

—Բ. կարգի Նէֆոֆաթ տրուեցաւ կայս. Պալատան թարգմաններէն Անճէլօ պէյի կնոջ տիկին Աստա Ափանէզեանի։

ՇՈՒԱԴՐԱՄ.— Լիագաթի ոսկի չքադրամ տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ եկամական ճիւղին անդամ Հաֆըզ Թէյզի էֆ.ին։

«ԹԱՄՄԱՉ»ի Կ. Պոլսոյ Թղթակից Պ. Պրահամ եւ տիկինը, որոնք առենի մը ի վեր Էնկիւրիի կողմերը կը գտնուէին, մայրաքաղաքս վերադարձան։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ Երկաթուղւոյ Ընկերութիւնը ձեռնհաս պաշտօնատան մատուցած է երեք յատակագիծներ, որոնք կը վերաբերին Հայտար Փաչայի քարափին վրայ չինուելիք նոր կայարանին եւ պաշտօնատուներու յատուկ չէնքին։ Այս յատակագիծները քննուելով, անոնցմէ մէկուն որոշում պիտի տրուի։

—Անատոլուի Երկաթուղւոյ ընկերութիւնը թէեւ պէտքը զգացած է Հայտար Փաչայի եւ Բէշնիքի միչեւ կրկնակ գիծեր հաստատելու՝ կառավարութենէ երեք տարուան ցամաք կարելի պիտի ըլլայ այն տեղն երբ որ հասոյթները որոշ քանակութեան մը հասնին։

ԲԵԴԵՐԱՑԻՈՒՐԿ.— Հրի միջադէպին կարգադրման համար կազմուած իրաւարար յանձնաժողովին Ռուս պատուիրակը, դեր-ծովակալ Բաղնաքով իր խորհրդականներուն, ինչպէս նաեւ չորս քաղաքներու հետ, որոնք վկաներն են միջադէպին, այս իրիկուն Բարիզ պիտի երթայ։

ԲԱՐԻԶ.— Նախագահ Լուպէ երեք չաբաթի օր պիտի ընդունի Հրի միջադէպին յանձնաժողովին անդամները, որոնք ապա պիտի այցելեն արտաքին Գործոց Նախարար Պ. Տէլքասէի յետոյ պիտի գումարուին արտաքին Գործոց պաշտօնատան մէջ՝ հինգերորդ իրաւարարին ընտրութիւնը կատարելու համար։ կը կարծուի թէ Աւստրեհունգարացի դերծովակալ Սթաուն պիտի ընտրուի։

ԲԷՇԱ.— Ցրանց Եղեկի կայսրը յունվար ամսոյ առաջին օրերուն հոս պիտի հանդիպի Մորէոյ արարի ներկայ նուագաչրջանի հանդիսաւոր փակումը կատարելու համար։

ՔՈՒԵՆՀԱԿ.— Հաւատի աղիւսէ բացարձակապէս անհին կը հռչակուի «Տէյլի Մէյլ»ի այն լուրը թէ Ցրանց Եղեկի կայսրը, ինչպէս նաեւ ուրիշ վճռակամներ գալ՝ան հոս պիտի գան, Տանըմարքայի թագաւորին այցելութիւն տալու։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 18 հոկտ.— Բեդերպուրկէն ծանուցանուին համաձայն, Զօր. Շթօսէլ հեռագրեր է թէ թեթեւապէս վիրաւորուեր է ինքզ, եւ թէ մեծ քանակութեամբ պարէն հասած է բերդաքաղաք։

—Մուքտէնէն քաչուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ ճաքոնական զօրաւոր գումարտակներ ռուսական աջ թեւին վրայ կը յառաչանան։

—Դնդ. Մառչան հանդեցեալ Գ. Սիվրպօյի տեղ երեսփոխանութեան ընտրելի նչանակուած է։

ԶԻՒՈՒ.— Բորթ Արթիւրէն հոս եկած եօթը ռուս զինուորներ սրունք կարեւոր հեռագիրներ կը բերեն, կը հաստատեն Ռուս մարտանաւերուն քայքայումը։ Նոյն զինուորները հոս հասած առեն գրեթէ առած էին։

ԲԱՐԻԶ.— Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ ձարոնի ընդհ սպայակոյտը մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ Գալթիկի ստրմիղին դէմ։ Բէգքատօր կղզիներու կարեւոր կէտերուն վրայ մեծաքանակ ածուխ մթերուած է եւ զանազան ամուր տեղերու մէջ խոշոր թնդանօթներ զետեղուած են։ Ռուս տորմիղին չարժումները պիտելու համար նոր կայաններ հաստատուած են, եւ արդէն իսկ գանուած ծովային կայաններու վարչութիւնն ալ փորձառու եւ բարձրաստիճան սպաներու յանձնուած է։

ԲԱՐԻԶ.— Բորթ Արթիւրէն փախած Ռուսերը կ'ըսեն թէ 12000 ձարոնցիներ կորուսեցան, «303 մէտր բարձրութեան վրայ։ կ'աւելցնեն թէ բերդաքաղաքը դեռ երկար ատեն պիտի դիմադրէ։

—Թոքիոյէն հասած մանաւանդ հեռագիրներու նայելով, Բորթ Արթիւրը պաշարող բանակին կրած կորուստները որոնք գանձուած չեն իրենց պաշտպանութեան աւարտելէն սկսելու մինչեւ վեց տարի։

Հետեւաբար, նոյն պարտաթուղթերուն թիւը 17 կարծնները, որոնց պայմանաժամը աւարտած է 1899 Մարտ 1(13)ին, Հանրային Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան մինչեւ 1905 Փետր 28(13 Մարտ 18)1 Դեկտ 1904 1¼—5

կոծութեան ատեն հիւանդանոց նաւերուն վրայ կրակ չըլլայ։

ԲԵԴԵՐԱՑԻՈՒՐԿ.— Հրի միջադէպին կարգադրման համար կազմուած իրաւարար յանձնաժողովին Ռուս պատուիրակը, դեր-ծովակալ Բաղնաքով իր խորհրդականներուն, ինչպէս նաեւ չորս քաղաքներու հետ, որոնք վկաներն են միջադէպին. այս իրիկուն Բարիզ պիտի երթայ։

ԲԱՐԻԶ.— Նախագահ Լուպէ երեք չաբաթի օր պիտի ընդունի Հրի միջադէպին յանձնաժողովին անդամները, որոնք ապա պիտի այցելեն արտաքին Գործոց Նախարար Պ. Տէլքասէի յետոյ պիտի գումարուին արտաքին Գործոց պաշտօնատան մէջ՝ հինգերորդ իրաւարարին ընտրութիւնը կատարելու համար։ կը կարծուի թէ Աւստրեհունգարացի դերծովակալ Սթաուն պիտի ընտրուի։

ԲԷՇԱ.— Ցրանց Եղեկի կայսրը յունվար ամսոյ առաջին օրերուն հոս պիտի հանդիպի Մորէոյ արարի ներկայ նուագաչրջանի հանդիսաւոր փակումը կատարելու համար։

ՔՈՒԵՆՀԱԿ.— Հաւատի աղիւսէ բացարձակապէս անհին կը հռչակուի «Տէյլի Մէյլ»ի այն լուրը թէ Ցրանց Եղեկի կայսրը, ինչպէս նաեւ ուրիշ վճռակամներ գալ՝ան հոս պիտի գան, Տանըմարքայի թագաւորին այցելութիւն տալու։

ՀԵՌԱԳԻՐ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ 18 դեկտ.— «Պհանտարտ» թղթակիցը Թոքիոյէն կը հեռագրէ թէ Բորթ Արթիւրի ձարոնական բանակ կեղծկեղ հասած լուրերու նայելով, Զօր. Շթօսէլ բանակցութիւններ կը կատարէ, պաշտպանելու համար Բորթ Արթիւրի ներքոյ գտնուող հիւանդանոցները, որոնք չատ անգամ կը զարնուին ճապոնական ռումբերէն։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական խորհրդարանը քուէարկեց եւ մատացոյցը, վերաքննկէ վերջը։

—17 դեկտ.— Զիֆուէն կը ծանուցանեն թէ դեկտ 14էն ի վեր նոր կռիւներ տեղի ունեցան Բորթ Արթիւրի չուրջը։ Մանրամասնութիւն չկայ։

—Քոչէյէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնները բոլորովին քանդեցին Անճէչան քերդին խրամները։

ԲԵԴԵՐԱՑԻՈՒՐԿ.— Զօր. Զախարօֆ կը հեռագրէ — Դեկտ. 14էն Ռուս կամաւորներէ բաղկացած հետազօտիչներու չոկատ մը մտեցաւ Բանթիլօֆի չրջակաները գտնուող ճապոնական դիրքերուն եւ բուռն հրացանաձգութիւն մը սկսաւ թչնամիին խրամներուն դէմ, կարեւոր կորուստներ պատճառելով։

ԲԱՐԻԶ — Մովակալ Տէյվիս, Հրի միջազգային յանձնաժողովին ամերիկեան պատիրակը, վաղը հոս կը սպասուի։ կինն ալ հետն է։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ» գ'իմանայ թէ Զօր. Շթօսէլ նորէն վիրաւորուեցաւ ճաքոնական հրացանի մը գնտակին, բայց ոչ ծանրապէս, թէ ճաքոնական մարտանաւերը մասնակցեցան Բորթ Արթիւրի վերջին ռմբակոծման, թէ չոգնաւ մը ներս մտնելով կրցաւ 1000 թոնս ալիւր բերել, եւ թէ բազմաթիւ չինական նաւակներ կը հասնին Բորթ Արթիւր։

ԹՕՔԻՕ.—Ուիլեէր կը ծանուցանէ թէ Զօր. Շթօսէլ բանակցութիւն կը կատարէ Զօր. Նօձիի հետ, որպէսզի ամբաս-

ԲԱՄՊԱԿ եւ ՅՈՐԵՆ

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ (Բացուաւ)

Լիվըրպուլ, 16 Դեկտ.ժամ 10.10

Ցնվ.—Փետր.	4.14	
Մարտ Ապրիլ	4.22	
Մայիս—Ցուն.	4.27	Բիչ կործ կայ
Ցլս.—Օգոստ.	4.30	

ՀԵՌԱԳԻՐ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ 18 դեկտ.— «Պհանտարտ» թղթակիցը Թոքիոյէն կը հեռագրէ թէ Բորթ Արթիւրի ձարոնական բանակ կեղծկեղ հասած լուրերու նայելով, Զօր. Շթօսէլ բանակցութիւններ կը կատարէ, պաշտպանելու համար Բորթ Արթիւրի ներքոյ գտնուող հիւանդանոցները, որոնք չատ անգամ կը զարնուին ճապոնական ռումբերէն։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական խորհրդարանը քուէարկեց եւ մատացոյցը, վերաքննկէ վերջը։

—17 դեկտ.— Զիֆուէն կը ծանուցանէ թէ դեկտ 14էն ի վեր նոր կռիւներ տեղի ունեցան Բորթ Արթիւրի չուրջը։ Մանրամասնութիւն չկայ։

—Քոչէյէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնները բոլորովին քանդեցին Անճէչան քերդին խրամները։

ԲԵԴԵՐԱՑԻՈՒՐԿ.— Զօր. Զախարօֆ կը հեռագրէ — Դեկտ. 14էն Ռուս կամաւորներէ բաղկացած հետազօտիչներու չոկատ մը մտեցաւ Բանթիլօֆի չրջակաները գտնուող ճապոնական դիրքերուն եւ բուռն հրացանաձգութիւն մը սկսաւ թչնամիին խրամներուն դէմ, կարեւոր կորուստներ պատճառելով։

ԲԱՐԻԶ — Մովակալ Տէյվիս, Հրի միջազգային յանձնաժողովին ամերիկեան պատիրակը, վաղը հոս կը սպասուի։ կինն ալ հետն է։

ԼՈՆՏ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ **ՔԱՐՄԷԼ** ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՕՆԵԱՔ

ՈՒՐՇՕՆ ՏՂ ՍԻՕՒ (ՓԱՂՆՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

Բարիզի քրւադէրն բրօֆէսօր Ժ. ՐՈՒՇԷի, Պօրտօի գինագործական ֆաքուլթէի բրօֆէսօր ԿԱՅՕՆի, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմագէտ Ս. ԷՆՕՐԻ Օաէսայի համալսարանին բրօֆէսօր Ա. ՎԷՐԻԿՕԻ եւ ուրիշ նշանաւոր բրօֆէսօրներու կատարած ստորագրուածներէ հաստատուած է թէ մեր արտադրութիւնները ճաշակ են զօրացուցիչ եւ բուժիչ։=ԿՂ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց Ղալաթիոյ քարափը, ՍԻՐՔ Ֆրանչկթիու 145-147։=ԷՔՍՔԷՔԻՒՆ վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը։ 50-35

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863ԻՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250 000 000 ՖՐԱ

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎԱՃԱՌՈՒԱԾ

Գլխաւոր գործակալութիւն.— Ղալաթիա Կամարջին գլուխը։

Ընդարձակ մառնաճիւղ.— Մեծ-փողոց թիւ 333։

Պոլսոյ մասնաճիւղ.—Սուլթան Համամ, Ալլահվէրան խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը և մասնաճիւղերը Պանքայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն.

Ղալաթիոյ գործակալութիւնը, ինչպէս նաև Բերայի մասնաճիւղը ունի վաթսուն դրամարկղներ, որոնք տակաւին դիմելու ատեն ամենայն ուշադրութեան տակ դրուած են Ղալաթիոյ եւ Բերայի գրասենեակներուն մէջ որոներ Պանքայի մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխառութիւններ կ'ընէ եւ իր գրաւ կընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի Սիրքէճիի մէջ ունեցած իր մասնաւոր մթերանոցին մէջ։

10—10

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մարթի, գաղղիական ախտի, այրերու և կիներու ծննդական գործարաններու հիւանդութիւններէն

Ցիչխալ բժիշկը որ 15 տարի չարաչար նակ պաշտօնավարած է Գատըէմուիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ, որ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած էին, եւ որ հինգ տարին չափ ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդանոց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած եւ գործնական փորձեր կրած է, եւ այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մէթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա, Գալաթիոյ Բարմաք գաբա, թիւ 10, եւ կ'ասորէն մինչեւ ժամը 11 կը գանուի գիտենալ հիւանդները, որոնք կրնան անպատճառ յաջողութեամբ բժշկուիլ։

Դիմել՝ Գ. Ճորճ Պէյքըր եւ Որդի, Յօրտանանի խան, Սիրքէճի, Գալաթիա։

Աքիամար դրամարկղները կը գտնուին անգլիական կառավարութեան գանազան պաշտօնատուներուն եւ վարչութիւններուն կողմէ։ 50—47

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՍԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբնին գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմերուն ծածուկ են, և բոլոր ընտանի քները, դերձակները ու կօշկակարները կ'ընտրեն Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ առացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՆՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34, կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի առանը։

Կեղծներէն ջրաշղթալու համար վերէ նշանին սղագրութիւն ընելու է։

ԲԵՐԱ՝ Շիտակ ճամբայ, Գօն-Մարչէի դիմաց թիւ 343 և 343կրկին։
Շիտակ ճամբայ Կալաթա Սերայի Լիւսէրն դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ՝ Սինկէր խան Թիւնէլին առաջ։
Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ՝ Սուլթան Համամ թիւ 2։
Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ՝ Ջարչը Պօյաճ թիւ 120։

50.28

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՆ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՀՆ պատրաստ և չափս վրայ հանդերձներու, կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ազդամեծութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայրը առած է Վահան Տաճատեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն ժամանակ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ժամու ծախքի ղատ ծախելու համար, ինչ որ տակէ առած Արտակ Մօսիկեանի ատեան էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ մեղու մը միշտ ներկայ է և պատուն ունի հակել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձներուդիմաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն ընել թէ միայն այս վաճառատունն որ իր ինքնօգնութեամբ վերնիսած է, Ալլահ պերքէթ վերսին»ի գործնական դաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մարտ 1 վաճառատունն կերկակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 դրչ. սակարկութիւն չկայ։

50—49

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒԻ

ԿԱՑՍ. ԲԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՏԱՏԵԱԼ ՎԻՆՆԱ, 1860ԻՆ

Գրասենեակ Համօգուտ ետաճ, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը։ 35 տարեկան մէկը որ կուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանըհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի առնայ 31266 ֆրգ. հնդուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ10 տարիէն, իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի առնան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒՆԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ։ 50 47

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԱՌԻԹԻՆ ՕԳՈՒՏ ՔԱՂԵԼ

ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՀ

ՀԷՐՃԱՑԻ

ԱՊԱՌԻԿ ԵՒ ԿԱՆԱԽ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Դահարեղճներու, ամէն տեսակ կոճ կարասիներու եւ ամեցէն մորթաձու հագուստներու, եւլն.

Պատիւ ունինք ծանուցանել պատուարժան հաստատութեան Քէ՝ մեր վաճառատանց ապրանքներուն տեսակները աւելի ճոխացնելու ու մեր յարգելի յաճախորդաց ա եւլի գոհացում տալու նպատակաւ, օգնականութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ պարագաներէ զատ, կիներու և այրերու համար՝ և մեծ ու փոքր ամէն տարիքի յատուկ զգեստներու, ձերմակեղէններու և (թօնգիֆէ) ու միանգամայն ամէն տեսակ առաջնակարգ կարասիներու (ձեղունի լամպեր, ճաֆիէներ եւ այլն.) ճոխ մթերանոց մը հաստատած ենք, խոստ դիւրամատչելի գիներով, և կանխիկ ու ապառիկ պայմաններով։

Արդ՝ կը խնդրուի մեր հաճախորդի յաճախորդներէն, որ բարեհաճին դիմել վերոյիշեալ վաճառատուները, ուրկէ անաչառելոյս անհուն գոհունակութեամբ պիտի մեկնին։

ՎԱՃԱՐՄԱՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ

1. Ապառիկ դնողներու համար հարիւրին 20 կանխիկ և մնացեալ գումարին հարիւրին 5 չարաթական վճարմամբ։
2. Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ։
3. Կանխիկ ծախուած ապրանքներն միմիայն ապահանդեսի գնորդները երբ գործածուած բան անվնաս մնացած ըլլան՝հարիւրին 10 զեղչով, իսկ ապառիկ ծախուած և անվնաս մնացած միմիայն ադամանդեայ գոհարեղէններն ալ հարիւրին 15 զեղչով կառնուին։

—« ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՑ.—

Ց.Գ. Շաբաթական վճարանց համար հաւատիքներ ընդունիւր պատրաստ են։

ՄԵՆ ՇԱՀԿԱՅ, ՈՍԿԵՐՉԱՑ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 13 Ի- ՊՕԼԻՍ 50-26

ԱՍԱՂԻՆԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆՔ

Ասղինէի Խասսաի Շահանքէ միւս պայէ օլընճաճք թուղա վէ մէտալ քիրէճի վէ սաիրէ մահը հալին ալըճընճը բազար իրթեսի կիւնիւ եիւզէ իւչ քէնտիւի պիւդպալ իհալէի գոհիւէի իճրա զէլընճաճընճան, իհալա թանիպ օլանլարըն թէհլիճէճ ազէհնի վէ եա միւթէգայր քէֆճալէնճէմի միւամալէսի, նիհայէթ սաաթ օնա գատար Ասղինէի ճէվհէրի միւշտարիլէյհալա կէլմիլէրի։ 3—2

Գի 2 քեանէսը եվվիլ օչէէ 320

***

Ասղինէի Խասսաի Շահանքէ միւսպայէ օլընճաճք հալը Պօրքըն վէ հարսա Գազաղը ճիպէճինին պահէր գանքարը, մէճմէճ ճիկիրմի դրուշ հիսապլա 14 դր. Գիւղլա Քիւլիպի էօհաէճինէ օլուպ, մահը հալը բուլմինին 8ինճի չարչընպին կիւնիւ իհալէի էվվէլիւէ իճրա գընճաճընճան, իհալա թանիպ օլանլարըն թէհլիճէճ ազէհնի վէ եա միւթէգայր քէֆճալէնճէմի միւամալէսի, նիհայէթ սաաթ 10ա գատար Ասղինէի ճէվհէրի միւշտարիլէյհալա կէլմիլէրի։ 3—1

Գի 5 քեանէսը եվվիլ օչէէ 320

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՆ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՀՆ պատրաստ և չափս վրայ հանդերձներու, կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ազդամեծութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայրը առած է Վահան Տաճատեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն ժամանակ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ժամու ծախքէ զատ ծախելու համար, ինչ որ տակէ առած Արտակ Մօսիկեանի ատեան էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ մեղու մը միշտ ներկայ է և պատուն ունի հակել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձներուդիմաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն ընել թէ միայն այս վաճառատունն որ իր ինքնօգնութեամբ վերնիսած է, Ալլահ պերքէթ վերսին»ի գործնական դաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մարտ 1 վաճառատունն կերկակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 դրչ. սակարկութիւն չկայ։

50—49

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՑ

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՐԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԿՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՔ

Սկսեալ 1904 հոկտ. 25էն (Ն. Տ.)

ԳՕՆԵԱ—ԷՐԵՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 662		ԴԱՐՁ 621	
Կայարան	Ա.պ.և Ճմբ.	Կայարան	Ա.պ.և Ճմբ.
	Առտ.		Իրիկ.
ԳՕՆԻԱ մեկ.	12.30	Գուլկուրլու մեկ.	6.35
Դուզին խան	1. 1	ԷՐԵՃԼԻ ժ.ր.	6.50
Ջումրա	1.45	մեկ.	8.50
Աւրըգ էօրէն	2.13	Ալաճա	9.17
Մանաւուն	2.42	Այրանճը-Տէրպէնտ	10. 1
ԳԱՐԱՄԱՆ ժ.ր.	3.13	Սիւրմէնա	10.43
մեկ.	3.28	ԳԱՐԱՄԱՆ ժ.ր.	11. 7
Սիւրմէնա	3.54	մեկ.	11.22
Այրանճը-Տէրպէնտ	4.44	Մանաւուն	11.55
Ալաճա	5.20	Աւրըգ էօրէն	12.24
ԷՐԵՃԼԻ ժ.ր.	5.45	Ջումրա	1.—
մեկ.	6. 5	Դուզին խան	1.36
Գուլկուրլու ժ.ր. իրիկ.	6.20	ԳՕՆԻԱ ժ.ր. իրիկ.	2. 5

25—13

ԷՕԿՍԻՆԷՃԻՐ-ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ		ԱԼՈՒՆՏ-ՔԷՕՔՃԷԻՄԻՑ ԳԻԾ	
Երթ 224	Դարձ 223	ԵՐԹ	Ա.Ճ. Ս.Ճ.
Կայարան	Ա.պ.և Ճմբ. Կայարան	Ա.պ.և Ճմբ.	Կախմ. թիւ	322	324
	Առտ.	Առտ.		Առտ.	Իրիկուն
Էսկիչէհիր մ/կ.	12	Քոնիա 12	Սլաուհան մեկ.	2 35	12 45
Քէօքլէ Գըօղ	12 42	Բաւնար Պայը 12 42	Քէօթահիա ժ.ր.	2 55	1 5
Սպն. Բաւնար	1 39	Մէյհան 1 47	ԴԱՐՁ	321	323
Ալաւանա	2 33	Ալբայ Իւրի 2 27		Ժառ.	Իրիկ.
Զէօքէրլէր	3 15	Քաարթ Խանը 3 09	Քէօթահիա մեկ	1 40	11 45
Տէօլէր	4 10	Ըւկըն 4 03	Ալաուհան ժ.ր.	2	12 5
Իւճաթլէ	4 39	Ջավուշլը 4 35			
Համամ	5 3	Ալգաթ քէօ 5 13			
Ղազլը-Համամ	5 14	Ագ Շէհիր 5 53			
Աֆիօնգարահիր	6 1	Ծարխան 6 15			
Պէօյիւք Քէօյ	6 41	Իսհագլը 6 40			
Զայ	7 36	Զայ 7 33			
Իսհագլը	8 21	Պէօյ. Քէօյ 8 20			
Ծարխան	8 45	Ս.Ֆիօնգարահիր 9 13			
Ագշէհիր	9 16	Ղազլըկ համ. 9 44			
Ագարթ քէօյ	9 48	Համամ 9 53			
Ջավուշլը	10 30	Իսհաճիլէ 10 20			
Ըւկըն	11 8	Տէօլէր 11 05			
Քաարթ Խանը	11 55	Զէօքիրլէր 11 53			
Սէրայ Իւրի	12 50	Ալաուհան 12 42			
Մէյհան	1 22	Սպն. Բաւնար 1 38			
Բաւնար Պայը	2 22	Քէօքճէ Քրսթք 2 30			
Քոնիա ժ.ր.	3 իր	Էսկիչէհիր ժ.ր. 3 իր			

ՀԱՄԻՏԻԷ-ԱՏԱՐԱՔՃԻԻ ԳԻԾ		
ԵՐԹ	421	423
	Ա.Ճ	Ա.Ճ
Ատարազար մ/կ.	5 17	6 47
Համիտիէ ժ.ր.	5 35	7 05

ԴԱՐՁ	422	424
	Ա.Ճ.	Ա.Ճ
Համիտիէ մեկ.	5 5	7 35
Ատարազար ժ.ր.	6 23	7 53

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած

Կեդրոնատեղին Բեռերսպուրգ, իրեն յատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խոտ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կեանքի վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՃԱՐԴՆԵՐՈՒ, Ամէն ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈՒՏԿԱՆԱԴՈՎ եւ ՇՈՒՏԿԱՆԱԻՈՎ ՈՒ ՂԵՒՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաև ՀԱՑԵԼԻՆԵՐՈՒ եւ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կատարելուն դէմ

Ընկերութեան դրամագլուխն է մարդկային վաճառած 10,666,667 ֆրգ.
Երաշխաւորութեան գումար աւելի քան 142,585,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ ընացուց հատուցում 314,768,000 »
1902 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագրեալ եւ տակս 56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ագարեան խան, Վայվատա, Ղալաթիա,
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

50-40

ԹՈՐԹՕՆ «ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ (243

ՄԱՐՄԱՇԻ

ԿԱՄ

ԳԱՂՏՆԻՔ ՆՈՐ ԲԱՐԻԶԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

12

Տ. Ինկ.—Մարթել, ամէն բան պատմեց ինծի. ձեր նամակը ու ձեզի գրած իր պատասխանը կարդացի. ու կրնամ ըսել Թէ ձեր իր մասին ծածկած կասկածն ու նախանձը անհիմն են։ Մարթել Տիկին Բլէքէնի հետ ԵՔԷ գործ մը ունէր, այն ալ զայն Պլամէա անուն օտարին ու վատ մարդու մը սիրային հետապնդութիւններէն ազատելու համար էր։ Ու օրպէս դի ապացուցանեմ ըսածս, պէտք է ըսեմ ձեզի որ իր նպատակին մէջ յաջողելու համար ուզած էր այդ մարդուն գալուքիւնը վերջնել այս ալլսորիթս վրայէն, որուն համար զայն մենամարտի հրաւիրած էր այս առաւօ՝ վէնոնի անտառակին մէջ։ Մարթել կ'ուզէր զայն սպաննել եւ ձեզ պատճառ իրաղալութիւնը։ Թերեւս Տիկին Բլէքէն այս գործէն տեղեկութիւն ունենալուն համար իր քով կանչած է Մարթելը։ Թերեւս ալ Մարթելը որոշումի մը մէջ ձեզ կանչելու համար՝ Տիկին Բլէքէնի անունով կանչեր են զայն։ Մարթել իր քըլնամիները ունի։ Մտածուածպէս Աքքինա անուն ուտողի մը անոր է՛ն մեծ թշնամիներէն մէկն է։ Այս մարդը դուք պէտք է որ ճանչցած ըլլաք Ամերիկայի մէջ։

Հրամանատարը՝ խիստ չէչտով մը.— Այդչափ խօսք կը բաւէ։ կ'արգիլեմ ձեզի որ իմ կնոջս մասին ան և խօսք ընէք։ Անոր անունը անգամ բերանիդ առնել ով մեծ անպատշաճութիւն մը կը գործէք։ Գ. Մարթել՝ իմ եւ իր միջեւ գանուող գաղտնիք մը ձեզի ալ հաղորդելով մեծ սխալութիւն մը գործած է։

Տամինիք՝ դղրդիւնով.—Ինչ, Մարթելը սխրին մէկը կը նկատէք։

Հրամանատարը.— Այո՛, սխրին, ա՛ռ մարդուն մէկը, եւ զինքը սպանելու համար է որ հոս կը սպասեմ, եւ չգալով՝ իր սխրութեան ապացոյցը տուաւ։ Բայց քանի որ դուք եկաք, ուրեմն ձեզի հետ պիտի մենամարտիմ։

Տամինիք.— Ինծի հե՛տ մի. ան ալ չափ սխրիմակ բան է։

Հրամանատարը.— Այո՛, ձեզի հետ։ Բոլոր անոնք որ գիտեն ձեզնակ են իմ պատիւս պղարտելուն, անոնք բոլորը այս աշխարհիս վրայէն պէտք է որ վերնան։ Կամ զանոնք սպաննելու եմ կամ ես մեռնելու եմ։ Գ. Մարթել այս գաղտնիքը ձեզի հաղորդելով՝ զիս կը հարկադրէ որ ձեզ ալ իմ թշնամիներէս մէկը նկատեմ։

Տամինիք.— Ի՛նչպէս ես քալ կնոջ անմեղութիւնը հաստատելու գամ մինչ չես հոս, եւ դուն մենամարտի՝ կը հրաւիրես զիս։

Հրամանատարը.— Ձեր բռնածներուն մէնքն ալ ատա են։ Մարթելի հետ էնթրիկ մը ատրճան եք, զոր ինծի կ'ուղէք խաղալ։

Տամինիք.— Ա՛ւ բարեկամիս չպիտի կրնամ զոհել, գիտե՛ս կոր։

Հրամանատարը.— Այդպէս պէտք է որ ըլլայ, կը խնդրեմ, որ այլեւս վերի մը ատաք այս վիճակին. կայարանին մօտ կը գանուին զինքերս։ Երեքամ քառորդ ատենք, պէտք է որ մենամարտը ըլլայ. եւ մենամարտը ձեր բարեկամին հետ մեր արդէն պայմաններուն համաձայն ձեզի պիտի աւննայ։ Մեր երկուքէն մէկը մեռնելու է։

Բանատարին՝ որ տակաւին կը գտնուէր հրամանատարին քով, ի պատասխանի անոր խօսքերուն.

—Այո՛, մեր երկուքէն մէկը մեռնելու է։ գնաց։

Գ. Բլէքէն անմիջապէս կայարան վազեց՝ հոն պատուհանի մը մօտ պատահած ղէնքերը առնելու համար։ Այդ պահուն Տամինիք կը խորհէր Թէ ուղղամտութեամբ խօսիլը միանակար բան մըն էր։ Ինչ կարճած էր որ ճշմարտութիւնը խօսելով մեծ բան մը պիտի ընէր, եւ սակայն կը հակնար հիմայ Թէ իր այդ ընթացքը հակառակ հետեւանք մը առած էր։

Իր նպատակն էր՝ Գլամէա պատիժ մը տալ եւ յետոյ հրամանատարին գործերը մեղմացնել եւ այս մտադրութեամբ խօսիլ ճամբայ ելած էր. բայց ահա Գլամէա մերժած էր իրեն հետ մենամարտել. գալով ծ վերին պայման դնելով, մենամարտիկ կ'ուզէր։

(Շարունակելի)

ԶԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ

ՍԻԿԱՒՈՒՆ ԹՈՒՂԹ

Թիւ 14, ԹԻՒԻՆ Թիւ 14

Այս սիկաւոր թուղթերը օրանք խոտրիկ նշանը կը կրեն, իրենց ընթեր ապահովութեան հետեւանքը մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, չատ մը կեղծարարներ ալ օրինակեր մինչեւ ձեռք առնած են թէեւ, բայց կը յանձնարարեմ յարգելի յաճախորդներուն ալ, որ մտանելէ առաջ գործել վաճառատիրոջ զգուշութիւն ընել թուղթերուն վրայ, որպէսզի նոյնպէս վաճառներէ մտանք ունենան լաւ փափաքով, յաճախորդները կը խոտրեն, եւ մեր ընթեր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր ջընել կ'ուզեսան։ Ամէն պարզգայի մէկ կրկին ու կրկին կը յանձնարարեմ յատուկ ուշադրութիւն ընել խոտրիկ նշանին, և թիւ 34 թիւթիւնի կնօմբրևկի պղտասային վրայ իր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-35